

Ruotsinkielisen tulosalueen toiminnan sopeuttaminen Vantaan kaupungin talouden tasapainottamis- ja velkaohjelmaan sekä palveluverkkoselvitykseen

Vantaan kaupungin kaupunginvaltuusto päätti kokouksessaan 19.11.2012 vuoden 2013 talousarviosta sekä taloussuunnitelmasta vuosille 2013–2016. Samaan aikaan kaupunginvaltuusto hyväksyi myös talouden tasapainottamis- ja velkaohjelman vuosille 2013–2016.

Väestön kasvu ja siitä seuraavien investointitarpeiden rahoitus ovat johtaneet Vantaan kaupungin velkaantumiseen. Kaupungin tulopohja ei ole riittänyt todellisen kasvun rahoittamiseen. Vantaan kaupungin ongelmana on koko 2000-luvun ollut rahoitusaliijäämä suhteessa investointien tulorahoitukseen sekä kasvava lainasumma. Asukasta kohti lasketun lainamäärän, kuntien vakavaraisuusasteen ja suhteellisen velkaantumisen perusteella kaupunki täyttää kriisikuntia koskevat kriteerit. Tasapainottamis- ja velkaohjelma sisältää myös suunnitelman investointitasosta 10 vuodelle sekä investointien priorisointijärjestyksen. Säästötoimenpiteistä huolimatta kaupungin hyvinvointipalvelut säilyvät ja kaupunki vastaa jatkossakin palveluvelvoitteistaan.

Ruotsinkielisen varhaiskasvatusta sekä perus- ja lukio-opetusta järjestävän tulosalueen osalta velvoite tarkoittaa kaupunginvaltuuston talousarvion ja vuosien 2013–2016 taloussuunnitelman mukaan, että toiminta joudutaan vaiheittain sopeuttamaan sekä vuoteen 2016 mennessä rahoittamaan yhteensä noin 550 000 euroa pienemmällä rahamäärällä verrattuna tämän päivän kustannustasoon. Ruotsinkielistä palvelua kaikissa muodoissaan tarjotaan kuitenkin myös vastaisuudessa niin Länsi-, Keski- kuin Itä-Vantaallakin.

Kaupungin kaikkia toiminta-alueita velvoitetaan järjestämään toimintaansa uudelleen, jotta se pystytään pitämään 1,5 %:n menokehityksessä vuosina 2013–2016. Vantaan valtuusto päätti 17.6.2013, että kaupungin talouden tasapainottamis- ja velkaohjelma vuosille 2013–2016 toteutetaan aiemman päätöksen mukaisesti. Tämä tarkoittaa sitä, että kaupungin kaikki toiminta- ja tulosalueet joutuvat järjestelemään toimintaansa uudelleen.

Vantaan kaupungin opetustoimen ruotsinkielinen tulosalue on jo aikaisemmin ryhtynyt päivittäisessä toiminnassaan toimiin sopeuttaakseen toimintansa vuodelle 2013 ja sitä seuraaville vuosille annettuun budjettikehykseen, mikä tarkoittaa, että henkilöstö- ja materiaalimenoja varten käytettävissä olevat varat vähenevät tulevina vuosina jyrkästi. Muun muassa vakansseja ei täytetä työntekijöiden siirtyessä eläkkeelle, resurssilastenhoitajien määrä päivähoidossa vähenee, erityisen tuen resurssikertoimista on päivähoidossa luovuttu ja koulun opetustuntien määrää yleis- sekä erityisopetuksessa on leikattu. Trollebon ja Håkansbölen päiväkodit yhdistettiin hallinnollisesti saman johtajan alaisuuteen. Materiaalikulut, palvelujen ostot sekä jatkokoulutusmenot on tulevina vuosina pidettävä vähimmäistasolla.

Koulukuljetukseen oikeuttavan matkan pituus on nostettu kolmesta kilometristä viiteen kilometriin.

Lakisääteisen toiminnan ylläpitämisen turvaamiseksi ei voida enää nk. juustohöylämenetelmällä tehdä lisää leikkauksia normaaliin toimintaan, jota kaupunki on velvoitettu ylläpitämään. Rakenteelliset muutokset toiminnassa sekä toimipisteissä ovat välttämättömiä. Tämän vuoksi on tehty myös palveluverkkoselvitys, jossa tarkastellaan toisaalta sitä, mitä Vantaan ruotsinkielisen päivähoidon ja ruotsinkielisten koulujen palveluverkossa olisi muutettavissa toiminnan tehostamiseksi vuosina 2013–2016, ja toisaalta sitä, mitä voidaan mahdollisesti kehittää pitemmällä aikavälillä, jotta tarpeisiin ja toimintaympäristön muutoksiin pystyttäisiin vastaamaan joko erilaisilla alueellisilla ratkaisuilla, erinäisillä synergiavaikutuksilla tai päivähoidon ja koulun välisellä tehostetulla yhteistyöllä. Huolimatta siitä, mihin ratkaisuun päätöksentekijät päätyvät, laissa säädetyn ruotsinkielisen päivähoidon sekä esi- ja perusopetuksen järjestäminen Vantaalla taataan. Tavoitteena on, ettei kouluja suljeta. Tämä kuitenkin tarkoittaa, että muita rakenteellisia muutoksia toteutetaan. Lakkautettu päivähoidon yksikkö korvataan toisella päivähoitoyksiköllä samalla nk. suuralueella.

Kun palveluverkkoselvitys aloitettiin joulukuussa 2012, opetusviraston ruotsinkielinen tulosalue lähetti kaikille päivähoidossa olevien lasten sekä koulujen oppilaiden huoltajille, Hem och skola -vanhempainyhdistyksille, päiväkotien vanhempainyhdistyksille sekä koulujen johtokunnille lausunto- ja mielipidepyynnön ruotsinkielisen tulosalueen palveluverkkoselvityksestä ja sopeuttamisesta Vantaan kaupungin talouden tasapainottamis- ja velkaohjelmaan. Opetusvirastoon lähetettiin parisenkymmentä lausuntoa.

Kaikki ruotsinkielisen tulosalueen yksiköt ovat saaneet tiedon Vantaan kaupungin tasapainottamis- ja velkaohjelmasta sekä palveluverkkoselvityksestä. Henkilökunta, lapset ja oppilaat ovat saaneet ilmaista mielipiteensä, tuoda esiin ideoita ja antaa lausuntoja sekä tehdä ennakkotehtäviä ruotsinkielisen tulosalueen strategiapäiviä varten, joina asiaa käsiteltiin ja joihin kaikkien yksiköiden edustajat osallistuivat huhtikuussa ja syyskuussa 2013. Lisäksi ruotsinkielisen tulosalueen johtaja kiersi kaikissa yksiköissä, tapasi johtoa ja keskusteli heidän kanssaan mahdollisista toimenpidevaihtoehdoista.

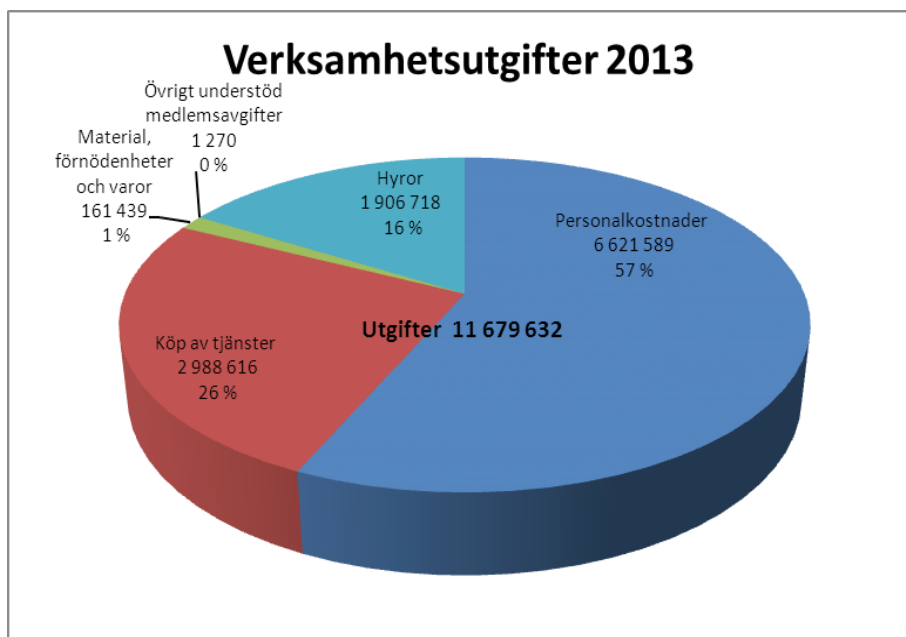
Opetuslautakunnan ruotsinkielinen jaosto on kokouksissaan käsitellyt Vantaan kaupungin talouden tasapainottamis- ja velkaohjelmaa sekä palveluverkkoselvitystä päätöspykälillä, kuten tiedotusasioina, tai keskustelutilaisuuksina, joissa asiaa ovat esitelleet opetustoimen apulaiskaupunginjohtaja Elina Lehto-Häggroth, ruotsinkielisen tulosalueen johtaja Berndt-Johan Lindström sekä varhaiskasvatuksen päällikkö Lena Karlsson. Asia on ollut esillä jaoston kokouksissa 15.1., 26.2., 9.4., 28.5. ja 3.9.2013.

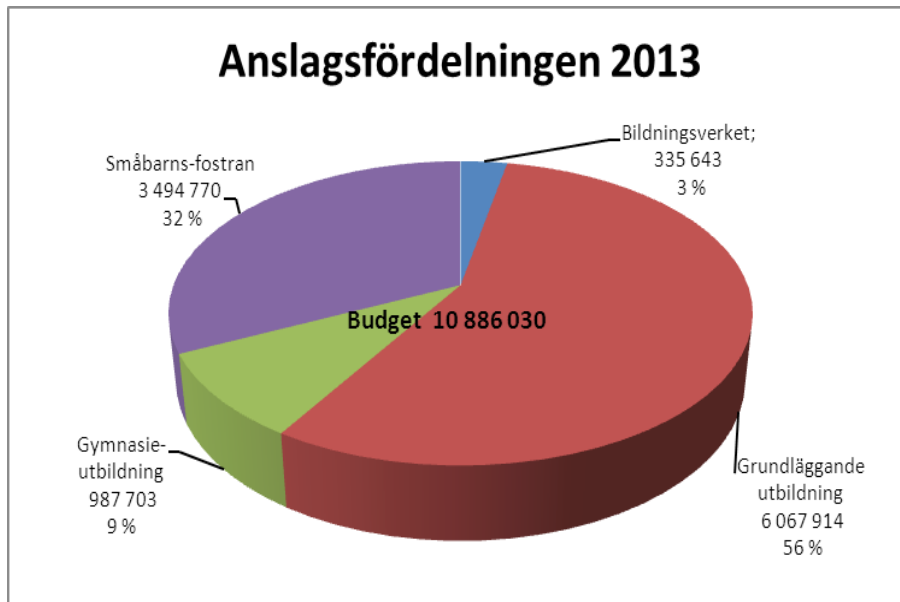
Ruotsinkielinen tulosalue

Vantaan kaupungin ruotsinkielinen tulosalue järjestää ruotsinkielistä varhaiskasvatusta, päivähoitoa sekä esi-, perus- ja lukio-opetusta. Varhaiskasvatusta ja päivähoitoa tarjotaan kunnallisissa Håkansbölen päiväkodissa, päiväkotit Lindassa, Trollebon päiväkodissa ja päiväkotit Timotejssä, perhepäivähoitona sekä ostopalveluina. Vuodesta 2014 lähtien päivähoitoa tarjotaan uudessa Dickursbyn päiväkodissa, ja samalla Lindan päiväkotitoiminta Tikkurilassa lopetetaan. Perus- ja esiopetusta sekä

täydentävää päivähoitoa järjestetään vuosiluokille 0–6 Västersundomin, Dickursbyn, Kyrkobyn ja Mårtensdalin kouluissa sekä vuosiluokille 7–9 Helsingen koulussa. Lukio-opetusta tarjoaa Helsingin gymnasium, joka toimii samassa rakennuksessa Helsingin koulun kanssa.

Ruotsinkielisen tulosalueen talousarvio

Kuten talousarviosta ja budjettierien jakautumisesta käy ilmi, henkilöstömenot muodostavat budjetista suurimman osan. Materiaalikulujen osuus on vain prosentti. Merkittävän osan budjetista muodostavat myös vuokratkustannukset. Ostopalveluihin sisältyvät päivähoitoyhdistys Fyndetiltä ja Folkhälsanilta ostetut päivähoitopaikat. Tähän erään sisältyvät myös Seurelta palkattu määräaikainen henkilöstö, koulujen ja päiväkotien ruoka, siivous, vahtimestarit, koulukuljetukset, tietopalvelut, puhelimet, ilmoittelu, henkilöstön jatkokoulutus yms. Toiminnan sopeuttaminen vuosille 2013–2016 varattuihin budjettivaroihin edellyttää henkilöstömenoihin ja ostopalveluihin kohdistuvia rakenteellisia toimia. Koska ruotsinkielisen päivähoidon ja opetuksen yksiköiden määrä Vantaalla on hyvin pieni ja yksiköt sijaitsevat maantieteellisesti hajallaan, kiinteistömenoihin vaikuttavat rakenteelliset muutokset on huomattavasti vaikeampi toteuttaa siten, ettei lasten, koululaisten ja heidän huoltajiensa matka kotoa päiväkotiin tai kouluun pitene kohtuuttomasti.

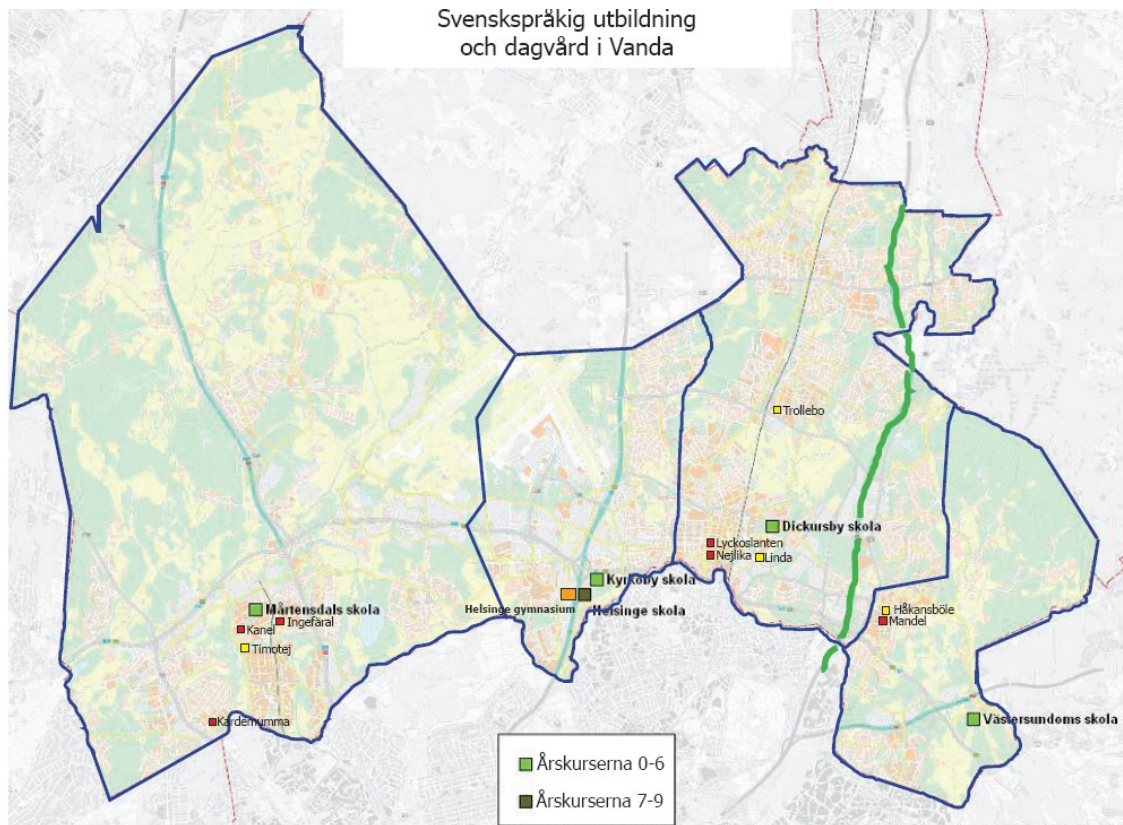
Päivähoito

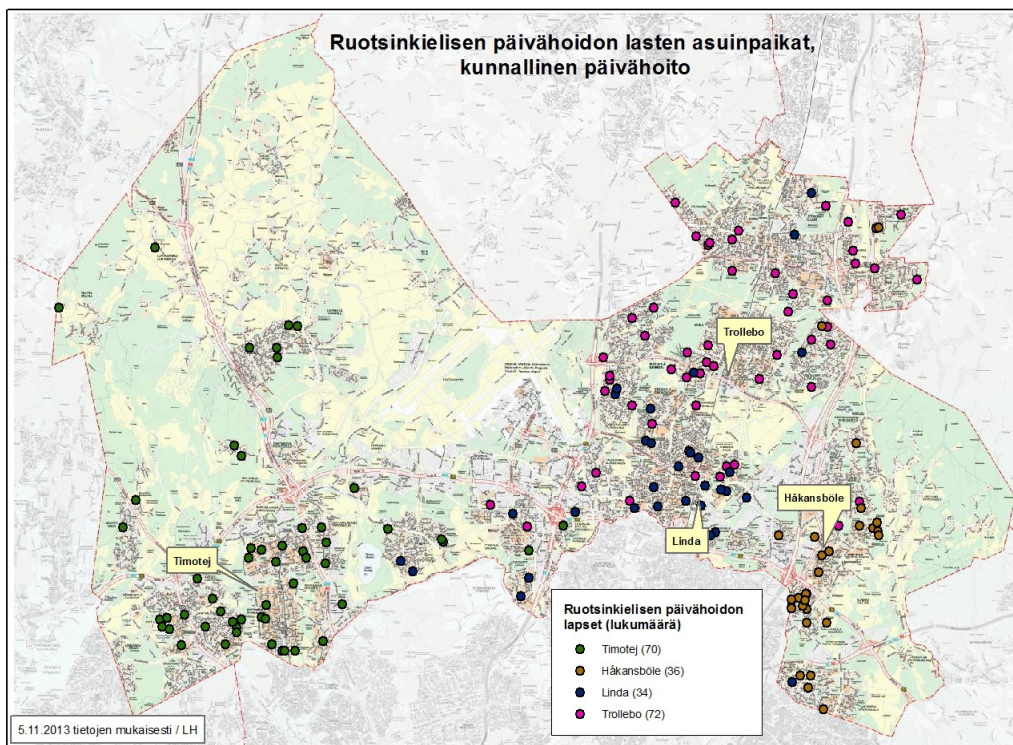
Timotej on Länsi-Vantaan ainoa ruotsinkielinen kunnallinen päiväkotitoiminta. Päiväkodissa on viisi osastoa. Timotejn lisäksi kaupunki ostaa ryhmäperhepäivähoitopaikkoja Länsi-Vantaalla päiväkotiyhdistys Fyndet r.f:ltä, joka tarjoaa ryhmäperhepäivähoitoa kolmessa alueella sijaitsevassa yksikössä. Koivukylässä toimiva Trollebon päiväkotitoiminta tarjoaa päivähoitoa Pohjois- ja Keski-Vantaalla asuville lapsille. Päiväkodissa on neljä osastoa. Tikkurilassa toimivassa päiväkotitoiminnassa Lindassa on kaksi osastoa, mutta päiväkodin toiminta loppuu Dickursbyn koulun yhteydessä toimivan päiväkodin käyttöönoton myötä. Dickursbyn päiväkodissa on neljä osastoa 1–5-vuotiaille lapsille. Päiväkotiyhdistys Fyndetiltä ostettavien palveluiden tarve vähenee Dickursbyn päiväkodin aloittaessa toimintansa vuonna 2014. Keski-Vantaalla toimii myös Folkhälsanin päiväkotitoiminta Lyckoslanten, josta kaupunki on ostanut vuosittain 42 päivähoitopaikkaa. Dickursbyn päiväkodin käyttöönoton myötä ostopalveluina hankittavien paikkojen määrä vähenee 21:een. Itä-Vantaalla toimii kunnallinen

Håkansbölen päiväkoti, jossa on kaksi osastoa. Näiden lisäksi kaupunki hankkii ostopalveluna 12 paikkaa päiväkotiyhdistys Fyndetiltä Hakunilassa.

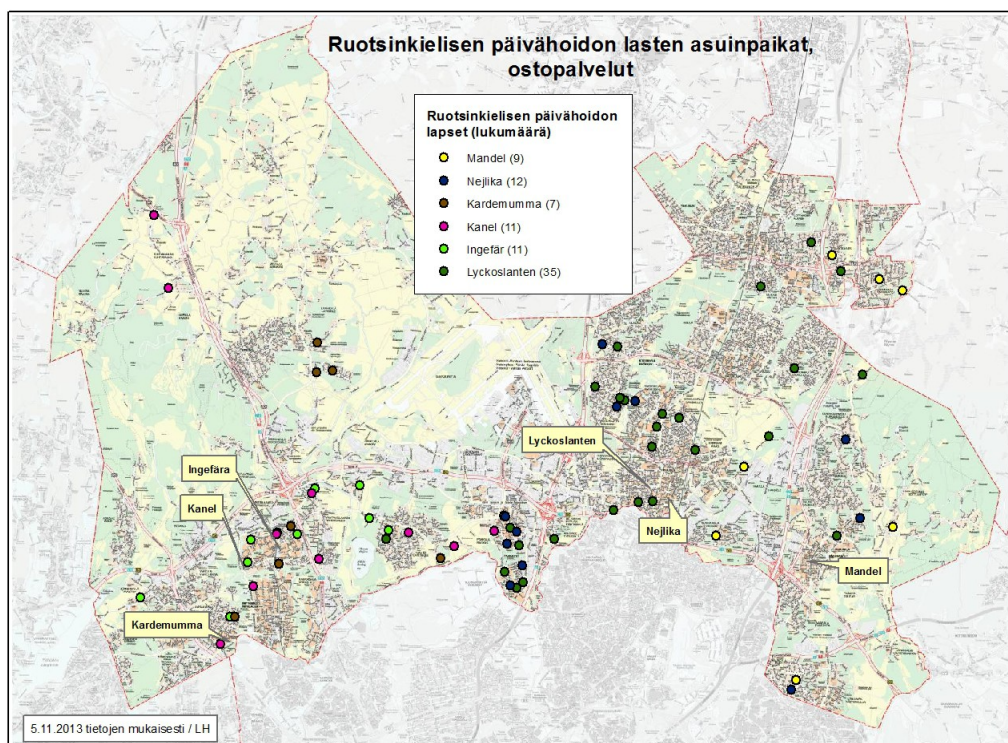
Yksiköiden sijainti kaupungin alueella ja lasten määrä eri yksiköissä käyvät ilmi alla olevasta kartasta. Päivähoidon henkilöstömitoituksesta on säädetty laissa, ja kaupunki on joutunut jo pitkään tyytymään asetuksessa määritettyihin vähimmäisvaatimuksiin.

Vantaan ruotsinkieliset koulut ja päivähoitoyksiköt

Yllä ja jäljempänä olevista kuvista selviää, missä ruotsinkielisessä päivähoidossa käyvät lapset asuvat Vantaalla. HUOM! Kuvat ovat vain suuntaa antavia, ja lasten määrä riippuu karttojen laatimisajankohdasta, väestörekisterin tiedoista sekä eri päivähoitoyksiköiden toteutuneesta tilanteesta tiettyinä ajankohtina. Lisäksi asuinpaikkojen keskittymisen myötä tietyt pisteet kartalla peittävät muita alueen, jolloin näkyviä pisteitä on vähemmän kuin lapsia. Tarkoituksena on kuitenkin esittää kokonaiskuva tilanteesta ja siitä, missä lapsia on yleensä eniten.

Peruskoulut ja lukio

Mårtensdals skola

Mårtensdals skola on Länsi-Vantaan ainoa ruotsinkielinen koulu. Koulussa on 206 oppilasta lukuvuonna 2013–2014 esikoulu mukaan lukien. Koulussa on tilat kahdelle esikouluryhmälle eli enintään 2 x 20 lapselle. Mårtensdals skola peruskorjattiin vuonna 2008. Lukuvuonna 2013–2014 oppilaat jakautuivat eri vuosiluokille seuraavasti:

VL	Oppilasmäärä
1A	18
1B	18
2A	18
2B	18
3	25
4A	17
4B	16
5	26
6	26

Mårtensdals skolan keskimääräinen luokkakoko on tällä hetkellä 20 oppilasta. Mårtensdals skolasta on 11,6 kilometrin matka Vantaan seuraavaan ruotsinkieliseen kouluun eli Kyrkoby skolaan kehä I:tä pitkin ja 12,1 km Ylästöntietä pitkin.

Kyrkoby skola

Keski-Vantaalla toimivat Kyrkoby skola Helsingin pitäjän kirkonkylässä ja Dickursby skola Tikkurilassa osoitteessa Urheilutie 4.

Kyrkoby skola tarjoaa opetusta esikoulussa sekä vuosiluokilla 1–6. Luokat 1–2, 3–4 ja 5–6 on yhdistetty. Koulussa on 70 oppilasta lukuvuonna 2013–2014 esikoulu mukaan lukien. Koulussa on opetustila esikoululle (enintään 12 lapselle) ja kolme luokkahuonetta, yksi kullekin yhdistetylle luokalle. Liikunnan ja teknisten töiden opetus tapahtuu Helsingin skolassa. Osa opettajista on yhteisiä Helsingin skolan kanssa. Kyrkoby skola peruskorjattiin ja sitä laajennettiin vuonna 2006. Kyrkoby skolasta on Mårtensdals skolaan matkaa noin 12 km ja Dickursby skolaan 4,9 km Tikkurilantietä pitkin sekä 5,7 km kehä III:a pitkin.

Kyrkoby skolan keskimääräinen luokkakoko on 19 oppilasta, ja oppilaat jakautuivat eri vuosiluokille seuraavasti.

VL	Määrä
1–2	20
2–3	18
5–6	20

Dickursby skola

Dickursby skolassa on 155 oppilasta lukuvuonna 2013–2014 esikoulu mukaan lukien. Koulurakennusta on peruskorjattu vuosina 2012–2013, ja työt valmistuvat vuonna 2014. Opetusta järjestetään lukuvuonna 2013–2014 kahdessa esikouluryhmässä ja vuosiluokilla 1–6. Vuosiluokat 5–6 on yhdistetty. Uudessa Dickursby skolassa on tilat kahdelle esikouluryhmälle ja lisäksi pienryhmäopetusta ja opetustiloja vuosiluokille 1–6. Kyrkoby skolaan on matkaa 4,9 km Tikkurilantietä pitkin. Seuraavaan ruotsinkieliseen kouluun Itä-Vantaalla on matkaa Heureka ja kehä III:n kautta 9,4 km, Ikean ja kehä III:n kautta 7,7 km sekä Hakunilan ja Sotungintien kautta 8,7 km.

VL	Määrä
1M	11
1E	18
2	15
3	26
4	25
5-6	30

Västersundoms skola

Itä-Vantaan ainoa ruotsinkielinen koulu on Västersundoms skola, joka tarjoaa esi- ja perusopetusta vuosiluokilla 1–6. Västersundoms skolassa on 74 oppilasta lukuvuonna 2013–2014 esikoulu mukaan lukien. Koulu tarjoaa lukuvuonna 2013–2014 opetusta yhdistetyille esikoululuokalle ja vuosiluokalle 1, vuosiluokille 3–4 ja vuosiluokille 5–6. Koulu on peruskorjauksen tarpeessa 10–15 vuoden kuluessa. Vantaan kaupungin talouden tasapainottamis- ja velkaohjelman sekä tiukan investointisuunnitelman vuoksi peruskorjausta on lykätty nykyisen, vuoteen 2023 asti jatkuvan 10-vuotissuunnitelman jälkeiseen aikaan. Koulun keskimääräinen luokkakoko on 18,5 oppilasta, ja koulun oppilaat jakautuivat seuraaville vuosiluokille ja yhdistetyille luokille lukuvuonna 2013–2014 seuraavasti.

VL	Määrä
Esikoulu – vl 1	19
2	13
3-4	21
5-6	21

Helsinge skola

Helsinge skola on Vantaan ainoa ruotsinkielistä opetusta vuosiluokille 7–9 tarjoava koulu. Koulussa on 243 oppilasta lukuvuonna 2013–2014. 7. vuosiluokan oppilaat on jaettu viidelle rinnakkaisluokalle, 8. vuosiluokan oppilaat samoin viidelle rinnakkaisluokalle ja 9. vuosiluokan oppilaat neljälle rinnakkaisluokalle. Koulu on peruskorjattu vuonna 2003.

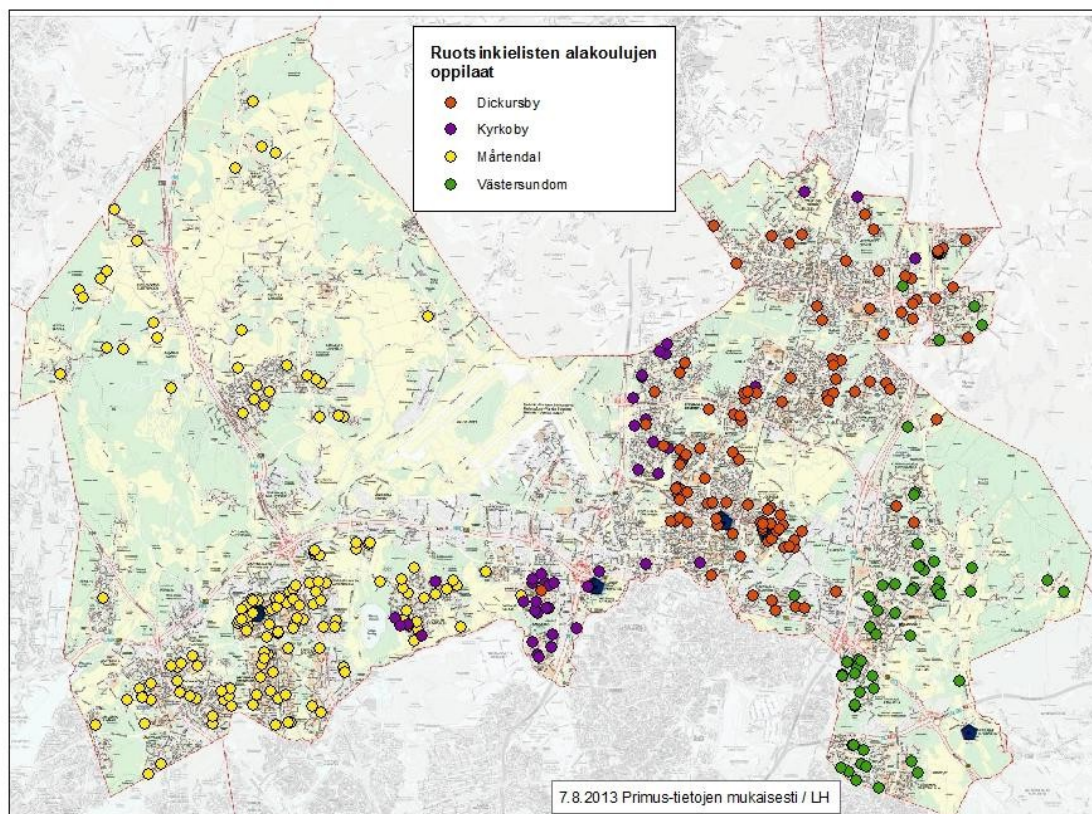
Keskimääräinen luokkakoko on 17 oppilasta, ja lukuvuonna 2013–2014 oppilaat jakautuivat vuosiluokkien ja valinnaisten aineiden mukaan seuraavasti.

VL	Määrä
7A	19
7B	20
7C	17
7D	20
7E	15
8A	14
8B	15
8C	14
8D	19
8E	21
9A	19
9B	16
9C	14
9D	12
Joustoluokka	8

Helsinge gymnasium

Helsinge gymnasium on Vantaan ruotsinkielinen lukio ja kaupungin ainoa toisen asteen ruotsinkielinen oppilaitos. Luokattomassa lukiossa on 144 opiskelijaa sekä 12 opiskelijaa, jotka ovat kirjoilla Prakticumissa mutta suorittavat kaksoistutkintoa. Helsingin pitäjän kirkonkylässä sijaitseva lukio käyttää samaa rakennusta Helsinge skolan kanssa. Lukio sai vuonna 2009 omat tilansa Helsinge skolan yhteyteen rakennetusta uudesta lukiosiivestä, jolloin kaksi vuosikymmentä kestänyt parakkiopiskelu viimein päättyi. Luokkahuoneiden lisäksi koulu käyttää yhteistä ruoka- ja liikuntasalia Helsingin ja Kyrkobyn koulujen kanssa.

Ruotsinkieliset oppilaat

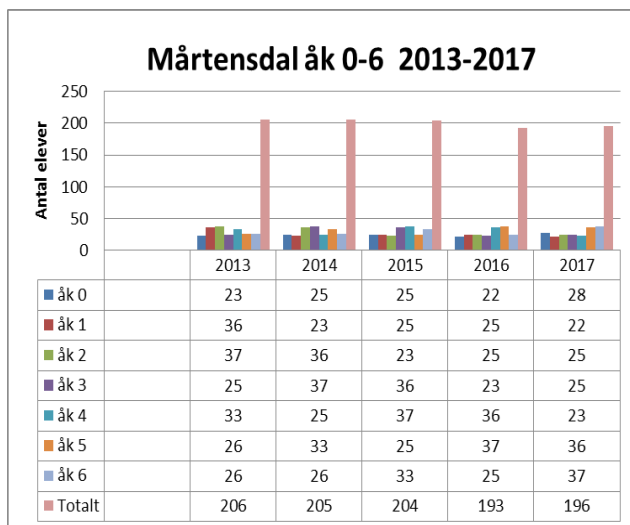
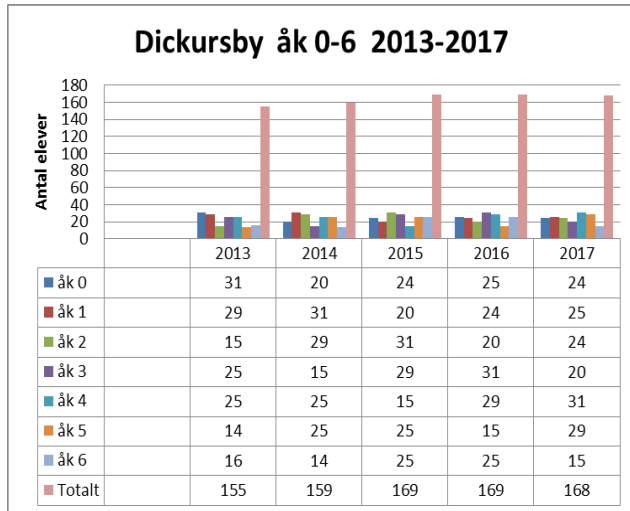

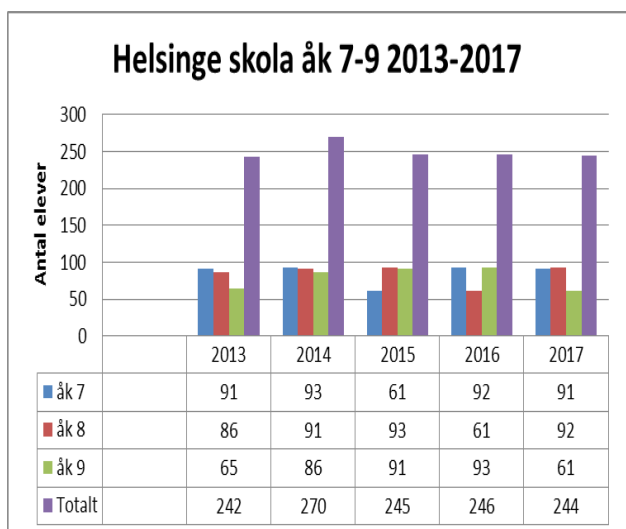
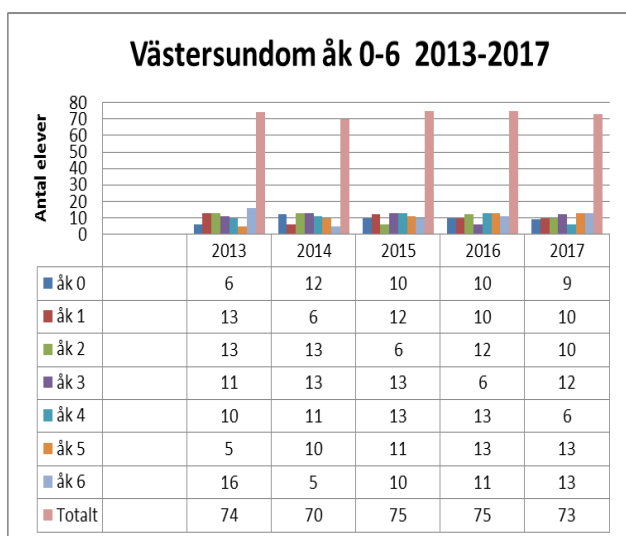
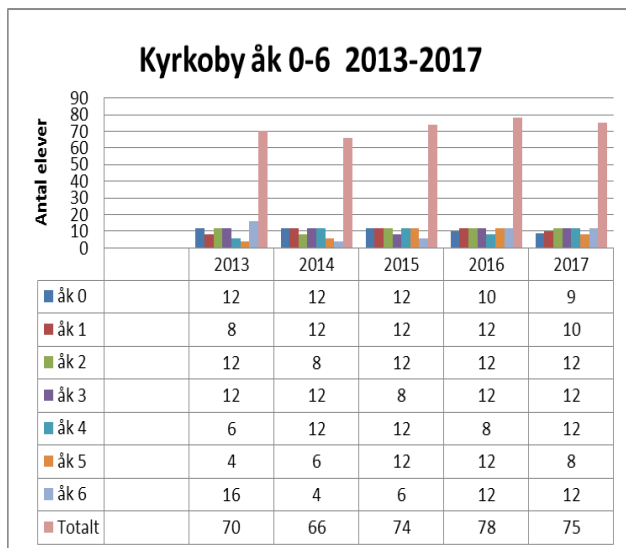
Yllä olevasta kuvasta näkyy, missä ruotsinkielistä koulua vuosiluokilla 1–6 käyvät lapset asuvat. Huom! Kartta on laadittu 7.8.2013 ennen koulujen alkamista vallitsevan tilanteen sekä tuolloin saatavilla olevien tietojen mukaan. Kuva on siis vain suuntaa antava. Väestörekisterin tiedot ja koulujen todelliset oppilasmäärät sovitetaan yleensä yhteen tällaisia karttoja laadittaessa, joten pisteet eivät välttämättä vastaa todellista tilannetta sataprosenttisesti. Jos esimerkiksi lapsia asuu paljon lähekkäin tietyllä alueella, kartan pisteet voivat mennä päällekkäin. Tällöin jokin piste voi jäädä pois näkyvistä. Tarkoituksena on kuitenkin antaa yleiskuva tilanteesta ja siitä, millä alueilla on eniten ruotsinkielisiä lapsia.

TILASTOT VUOSILTA 2013–2017

Väestöennusteiden laatiminen Vantaan ruotsinkielisestä väestöstä sekä ruotsinkielisten päiväkotien ja koulujen lapsi- ja oppilasmääristä on aina ollut erittäin vaikeaa, ja aiemmin tehdyt pitkäaikaiset ennusteet ovat jälkikäteen osoittautuneet erittäin virheellisiksi. Tämä selittyy paljolti sillä, että kaupungissa asuu paljon kaksikielisiä perheitä, jotka eivät erotu väestörekisterissä. 2000-luvulla on lisäksi käyty jatkuvasti keskustelua siitä, että ruotsinkielisten päiväkotien ja koulujen lapsi- ja oppilasmäärät kasvaisivat joillakin alueella merkittävästi muun muassa alueiden laajenemisen myötä. Näin ei ole kuitenkaan käynyt. Kehitys on ollut tosiasiallisesti erittäin tasaista, ja väestörekisterissä näkyvien ruotsinkielisten perheiden lisäksi on myös jonkin verran kaksikielisiä perheitä, jotka käyttävät ruotsinkielisiä palveluita mutta jotka on merkitty väestörekisteriin suomenkielisinä. Tämän vuoksi opetusvirasto on käyttänyt lähtökohtana nykytilannetta ja ruotsinkielisiä palveluita tosiasiallisesti käyttävien päivähoitolasten ja oppilaiden määrää. Tämä näkyy eri tilastokuvissa ja kartoissa myös tässä selvityksessä. Lisäksi koska ruotsinkielisiä palveluita tarjoavia toimipaikkoja on

melko vähän ja käytettävissä on vain rajallisesti resursseja, suunnitelmat on pakko tehdä koko kaupungin alueella vallitsevan kokonaistilanteen perusteella ja siten, että kysyntä ja tarjonta saadaan tasapainotettua koko alueella. Tietyillä alueilla tehtävät muutokset täytyy kompensoida muilla alueilla ja muissa yksiköissä toteutettavilla järjestelyillä. Seuraavassa on tilastotietoja Vantaan ruotsinkielisten koulujen tämänhetkisestä oppilasmäärästä.

Esikoulu ja täydentävä päivähoito

Esiopetus ja täydentävä päivähoito järjestetään ruotsinkielisellä tulosalueella tällä hetkellä Västersundomin, Dickursbyn, Kyrkobyn ja Mårtensdalin kouluissa. Niinpä kokonaisvaltaista varhaiskasvatusta ja opetusta kansallisen esiopetuksen opetussuunnitelman ja henkilöstön sekä johdon pätevyysvaatimusten mukaisesti tarjoavan toiminnan johtamisvastuuta on jaettu. Koulujen johtajat ovat esikouluopettajien hallinnollisia ja pedagogisia esimiehiä, kun taas päiväkotien johtajat ovat päivähoidon henkilökunnan ja sekä esikouluissa että täydentävässä päivähoidossa työskentelevän yhteisen henkilökunnan hallinnollisia esimiehiä. Esikoulujen ja täydentävän päivähoidon toiminta ruotsinkielisellä tulosalueella toteutetaan esiopetusta ja täydentävää päivähoitoa koskevan yhteisen toimintasuunnitelman mukaisesti. Kyrkobyn, Dickursbyn, Västersundomin ja Mårtensdalin koulujen täydentävän päivähoidon johdosta vastaa päiväkotia Lindan johtaja, vuodesta 2014 lähtien Dickursbyn päiväkodin johtaja.

Ruotsinkielistä esiopetusta ja siihen liittyvää täydentävää päivähoitoa aamuisin ja iltapäivisin on tarjottu viime vuosina lasten huoltajien tarpeiden mukaisesti yhteensä kuudessa ryhmässä kaupungin alueella: kahdessa ryhmässä Mårtensdalin koulussa, yhdessä ryhmässä Kyrkobyn koulussa, kahdessa ryhmässä Dickursbyn koulussa ja yhdessä ryhmässä Västersundomin koulussa. 90 % esiopetuksessa käyvistä lapsista tarvitsee myös täydentävää päivähoitoa.

Koululaisten iltapäivätoiminta

Koululaisten iltapäivätoimintaa järjestetään vuosiluokkien 1 ja 2 oppilaille sekä erityistukipäätöksellä vuosiluokkien 3–9 oppilaille. Toiminta järjestetään koulujen tiloissa sekä Martinlaakson Fritids-iltapäiväkerhossa. Kaupunki ei yhteisen linjauksen mukaisesti järjestä iltapäivätoimintaa itse, vaan sitä tarjoavat ruotsinkielisissä peruskouluissa Folkhälsan Syd Ab, Fritids ja Hem och skola -vanhempainyhdistykset. Iltapäivätoiminnan valtion tuki kanavoidaan kaupungin kautta suoraan iltapäivätoiminnan tuottajille, ja muilta osin toiminta rahoitetaan palveluntuottajien huoltajilta perimillä maksuilla. Kaupunki ei toisin sanoen rahoita iltapäivätoimintaa nykytilanteessa lainkaan, joten se ei rasita kaupungin eikä ruotsinkielisen tulosalueen budjettia.

Palveluverkkoselvityksessä tehdyt laskelmat ja ehdotukset toiminnan sopeuttamiseksi Vantaan kaupungin talouden tasapainottamis- ja velkaohjelmaan

Ruotsinkielisten koulu- ja päiväkotikeskusten luominen

Dickursbyn koulu ja päiväkotia

Dickursbyn koulu ja päiväkotia ovat jo aiemmin sisältyneet kaupungin investointisuunnitelmaan, ja projekti saadaan päätökseen vuonna 2014. Dickursbyssä toteutettavassa mallissa otetaan samanaikaisesti huomioon päivähoidon ja perusopetuksen tarpeet ja saavutetaan erilaisia synergiaetuja. Samalla vantaalaisilta yksityisiltä palveluntuottajilta ostettavien päivähoitopalvelujen ja Helsingin kaupungilta ostettavien erityisopetuspalvelujen laajuus pienenee. Kun Dickursby on valmistunut, toiminta päiväkotia Lindassa, jonka kiinteistön kaupunki vuokraa ulkopuolisilta, lakkaa.

Dickursbyn päiväkodin valmistuessa päivähoidossa käytettävät ostopalvelut vähenevät. Laskennalliset säästöt kaupungille vuosina 2014–2016 ovat noin 130 000 euroa. Laskelmat perustuvat siihen, että Folkhälsanin Lyckoslanten-yksiköstä ostettujen päivähoitopaikkojen määrä laskee 42:sta 21:een 1.8.2014 lähtien ja päiväkotiyhdistys Fyndet r.f:ltä ostettavien paikkojen määrä laskee samalla 52:sta 40:een. Kunnallisen ja ostopalveluna hankitun päivähoitopaikan välisen hintaeron myötä kustannukset pienenevät merkittävästi. Kaupungin ostopalveluiden tarjoajilta vuosittain varaamien paikkojen määrän määrittelee viime kädessä ruotsinkielinen jaosto, joka päättää nk. vuotuisesta toimeenpano-ohjelmasta.

Länsi-Vantaa

Länsi-Vantaalla toimii päiväkotit Timotej, joka palvelee Myyrmäen ja Kivistön alueiden asukkaita ja osittain myös Aviapoliksen alueen asukkaita. Länsi-Vantaalla päiväkotipaikkojen kysyntä on ollut suurta viime vuosina ja pysyy samalla tasolla myös lähivuosina. Ruotsinkielinen esiopetus ja täydentävä päivähoito järjestetään Mårtensdalin koulun tiloissa. Koulun käyttöpinta-ala on jo kokonaisuudessaan käytössä.

Päiväkotit Timotej on ns. kymppipäiväkotit, joita Vantaan kaupunki rakensi useita vuoden 1990 jälkeen, jolloin päivähoitolakia muutettiin ja tilaa tarvittiin nopeasti niille alle 3-vuotiaille lapsille, jotka tuolloin siirtyivät päivähoiton piiriin. Kymppipäiväkodit ovat nykyisin peruskorjauksen tarpeessa, jotta ne pystyisivät vastaamaan nykyisiin päivähoiton tilavaatimuksiin. Täydellinen peruskorjaus tarkoittaisi kuitenkin sitä, että Timotejn nykyiset viisi lapsiryhmää supistettaisiin neljäksi ryhmäksi nykyisten rakennusstandardien mukaisesti. Koska Mårtensdalin koulu on jo nykyisellään täyteen ahdettu, tällekin alueelle olisi tarkoituksenmukaista etsiä kokonaisratkaisua, jotta koulun ja päivähoiton välillä voitaisiin saavuttaa synergiaetuja.

Länsi-Vantaalla ratkaisuna voisi olla Mårtensdalin koulun yhteyteen perustettava päivähoitoyksikkö, jolloin muodostuisi koulu- ja päiväkotikeskus. Näin kaupunki välttyisi päiväkotit Timotejn peruskorjaukseen tarvittavilta investoinneilta, koska Timotej voitaisiin sen sijaan lakkauttaa. Mårtensdalin koulun yhteyteen tarvitaan lisää tiloja myös Kivistön alueelta tulevaa kasvavaa oppilasmäärää varten – alueellahan järjestetään muun muassa asuntomessut vuonna 2015 – ja koulun yhteydessä on käyttämätöntä rakennusoikeutta kaupungin omalla tontilla, jolle lisärakennus esikoulua ja yhtä päivähoitoyksikköä varten voitaisiin siis pystyttää. Dickursbyn mallin mukaiset synergiavaikutukset tarkoittavat sitä, että päivähoito ja koulu voisivat käyttää yhteisiä liikunta-, ruokala- sekä puu- ja käsityötiloja, ja päivähoiton ja koulun ikäluokkien koosta riippuen yksiköt voisivat joustavasti käyttää toistensa opetustiloja eri täyttöasteella vuodesta toiseen. Päivähoiton, esiopetuksen ja täydentävän päivähoiton sekä koulun henkilökuntaa voitaisiin hyödyntää joustavammin ja kustannustehokkaammin eri työaikajärjestelyissä, jos kaikki ruotsinkieliset yksiköt olisivat samassa osoitteessa eivätkä siroteltuina eri paikkoihin. Ratkaisun myötä saataisiin myös luotua vetovoimaisempi ja moniammatillisempi työpaikka. Tämä tarjoaisi erinomaiset edellytykset sekä kasvatuksen yhteistyömahdollisuuksien että pedagogisen toiminnan kehittämiseksi.

Pidemmällä aikavälillä toiminta-, kiinteistö- ja henkilöstökustannusten säästöt voisivat olla merkittävät, mutta lyhyemmällä aikavälillä säästöt eivät ehtisi vaikuttaa Vantaan kaupungin talouden tasapainottamis- ja velkaohjelmaan vuosille 2014–2016. Vantaan kaupungin investointisuunnitelma on hyvin tiukka vuoteen 2023 saakka, eikä suuria investointeja voida tällä hetkellä toteuttaa. Ehdotus Mårtensdalin koulun yhteyteen perustettavasta ruotsinkielisestä koulu- ja päiväkotikeskuksesta sisältyy jo kaupungin investointisuunnitelmaan vuosille 2023 (suunnittelu) ja 2024 (toteutus).

Kaupungin tilahallinto on tehnyt laskelmia, joihin sisältyy päiväkoti Timotejn lakkauttaminen sekä koulu- ja päiväkotikeskuksen perustaminen Mårtensdalin koulun yhteyteen. Hanke edellyttää lisäselvityksiä ja tarkempia laskelmia, mutta laskelmien mukaan päiväkotirakennukseen tehtävä investointi maksaisi suurin piirtein 2,8 miljoonaa euroa. Timotejn päiväkoti voitaisiin tällöin lakkauttaa, ja näin saataisiin säästöjä sekä kiinteistö- että ateriakustannuksista. Suurin etu olisi kuitenkin se, että Timotejn päiväkodin tontti voitaisiin myydä asuntorakentamista varten yksityisillä markkinoilla, ja tästä voitaisiin saada seitsemännumeroisen myyntituotto (summaa ei ole vahvistettu). Tämän lisäksi säästöä tulisi Timotejn päiväkodin kiinteistökustannuksista, jotka vuonna 2013 ovat 112 288 euroa. Ratkaisun kustannuksista tehdyn kokonaislaskelman mukaan Mårtensdalin koulun yhteyteen perustettavan uuden ruotsinkielisen koulu- ja päiväkotikeskuksen investointikustannukset olisivat reilut miljoona euroa. Toiminnasta saatavien synergiaetujen ansiosta investointi saataisiin katettua kohtuullisessa ajassa sen tuomilla säästöillä. Tällöin projekti olisi taloudellisesti kannattava, ja sen avulla voitaisiin myös luoda elinvoimaiset ja monipuoliset tilat laadukasta ruotsinkielistä opetus- ja päiväkotitoimintaa varten. Nykyisin koulun tiloissa toimii kaksi esikouluryhmää, ja ratkaisun myötä koulun tilojen yhteyteen tulisi neljä päiväkotiosastoa ja esiopetustilat. Myöhemmässä vaiheessa kokonaisuutta voitaisiin vielä laajentaa kahdella päivähoito-osastolla. Laajennuksen alustavat kustannukset olisivat noin 890 000 euroa. Seuraavassa on ote Martinlaaksoa koskevasta selvityksestä, josta kustannuslaskelma käy ilmi.

KUSTANNUSVERTAILU

Seuraavassa on vertailtu yllä olevien toteutusvaihtoehtojen kustannuksia. Vertailu on suuntaa antava, sillä saadut tarjoukset eivät perustu todellisiin vaan viitteellisiin suunnitelmiin ja laskelmiin eivätkä siten ole keskenään täysin vertailukelpoisia. VE1-3 on esitetty kaupungin omina hankeinvestointeina. Vertailussa on käytetty neliryhmäistä päiväkotia täydennettynä kahden esikouluryhmän tarvitsemilla tiloilla ja tarjottuja viiden päiväkotiryhmän malleja, joista yksi ryhmä voidaan ajatella muutettavaksi esikoulutilaksi. Ennen lopullista toteutustavan valintaa tuleekin laatia hankesuunnitelma, jossa määritellään hankkeen lähtökohdat tarkemmin.

VE1: Daghemmet Timotejn korjaaminen

VE2: uusi päiväkoti Daghemmet Timotejn tontille, omat keittiö-, ruokailu- ja liikuntatilat

VE3: laajennus Mårtensdals skolan tontille, keittiö-, ruokailu- ja liikuntatilojen yhteiskäyttö

VE4: paviljonki KVR vuokra, Mårtensdals skolan tontille, oma keittiö, liikuntatilojen yhteiskäyttö

VE5: paviljonki rahoitusleasing omaksi Mårtensdals skolan tontille, muuten kuten yllä

VE6: paviljonkirakennus teoreettiselle tasamaatontille, omat keittiö-, ruokailu- ja liikuntatilat

	brm2	M	€/brm2	huom.
VE1	82	0.68	82	sis. vain välttämättömimmät koritaukset. 5-10v iatkoaiaksi
VE2	1590	3.94	2478	naikalla tehty uudisrakennus. ei sisällä nykyisen
VE3	1170	2.80	2393	laaiennuksen ensimmäinen rakennusvaihe
VE4	98	2.40	2446	10 v. KVR vuokra Casatino. ei sis. lunastushintaa
VE5	98	3.15	3211	rahoitusleasing Casatino 15 v omaksi
VE6	1070	3.12	2916	10 v. vuokra Cramo. ei sis. lunastushintaa sonimusaian

Itä-Vantaa

Itä-Vantaalla toimivat Håkansbölen päiväkotij ja Västersundomin koulu. Sen lisäksi kaupunki hankkii päivähoitoa ostopalveluna Fyndet r.f. -päiväkotiyhdistykseltä, joka tarjoaa päivähoitoa Mandeln-ryhmäperhepäiväkodissa Hakunilassa. Håkansbölen päiväkotij on melko pieni kahden lapsiryhmän päiväkotij. Aivan Västersundomin koulun viereen rakennetaan tulevaisuudessa Östersundomin asuinalue, jonka asukasmäärä on arviolta 20 000. Östersundomin toimikunta toteaa raportissaan, että huomioon tulee ottaa myös alueelle muuttava ruotsinkielinen väestö, joka tarvitsee erilaisia palveluita.

Myös Suur-Hakunilan alueella olisi tarkoituksenmukaista toteuttaa päivähoidon ja perusopetuksen kokonaisratkaisu samoilla synergiavaikutusperusteilla kuin Tikkurilassa ja Martinlaaksossa. Västersundomin koulun vieressä on kaupungin omistama tyhjä tontti, jota voisi käyttää tähän tarkoitukseen, eikä tästä koituisi lisäkustannuksia kaupungille. Alueella toimii jo esikoulu ja täydentävä päivähoito, jotka myös hyötyisivät joustavasta ja toimivasta kokonaisratkaisusta. Håkansbölen päiväkotij voitaisiin lakkauttaa, ja tilat voitaisiin vuokrata ulkopuolisille tai myydä. Tilat on suunniteltu päiväkotikäyttöön, joten vuokra- tai myyntituottoja on vaikea arvioida, mutta koska tilat ovat kooltaan 367 neliömetriä, myyntituotto lieene kuusinumeroinen. Kaupunki omistaa Håkansbölen päiväkodin osakkeet kyseisessä taloyhtiössä. Håkansbölen kaltaisten pienten päiväkotiyksiköiden ylläpito on isoja yksiköitä kalliimpaa, ja henkilökunnan joustava hyödyntäminen pienessä yksikössä on merkittävästi haastavampaa. Håkansbölen päiväkotij on myös tiloiltaan ja ulkoilualueiltaan nykyvaatimusten mukaan pieni ja tarkoitustaan vastaamaton. Kalliimpien ostopalveluiden käyttöä päivähoidossa voitaisiin samalla vähentää kyseisellä alueella. Nykyisin ostopalveluiden kustannukset ovat 60 000 euroa vuodessa. Håkansbölen päiväkodin sisäinen vuokra on tällä hetkellä 31 343 euroa ruotsinkielisen tulosalueen budjetissa. Västersundomin koulun peruskorjaus on siirretty pitkälle 2020-luvulle kaupungin tasapainottamis- ja velkaohjelmassa, eikä se sisälly kaupungin investointisuunnitelmaan vuosille 2014–2024.

Kaupungin tilahallinta teki vuonna 2013 laskelman Västersundomin koulun yhteyteen tulevan päiväkotipaviljongin rakennuskustannuksista yhdistettynä koulun

peruskorjaukseen. Laskelmien perusteella koulu- ja päiväkotikeskuksen rakentaminen Västersundomin koulun yhteyteen olisi investointikustannuksiltaan sitä luokkaa, ettei hankkeen toteuttaminen olisi mahdollista vuosina 2014–2016.

Alla olevassa laskelmassa koulun peruskorjauksen arvioidaan maksavan 3,2 miljoonaa euroa ja päiväkotipaviljongin rakentamisen 3,3 miljoonaa euroa, kun taas kiinteä päiväkotirakennus maksaisi 3,7 miljoonaa euroa. Kunnallistekniikan kustannuksia on vaikea laskea nykytilanteessa, mutta ne tulisivat kokonaiskustannusten lisäksi. Kustannuslaskelmasta on syytä korostaa, että laskelmassa mainitun ns. keittolarakennuksen 900 000 euron peruskorjauskustannukset jäävät pois kokonaiskustannuksista, jos päiväkoti rakennetaan, koska keittiö ja koulun ruokala pysyvät tällöin paikoillaan ja sisältyvät jo näihin kustannuksiin. Epäselvää on myös se, missä määrin korjaustöitä tarvitaan vuonna 1999 tehdyssä lisärakennuksessa, jossa on vain kaksi luokkahuonetta. Ilmastoitua rakennusta on vain 14 vuotta vanha, mutta silti laskelma sisältää 250 000 euron korjauskustannukset. Jos päiväkoti toteutuu, koulun korjauskustannukset pienenevät joka tapauksessa vähintään 900 000 eurolla 2,3 miljoonaan euroon. Laskelmasta puuttuu tässä vaiheessa myös valtion tuki, jota kulttuurihistoriallisten rakennusten peruskorjauksiin on mahdollista saada. Västersundomin koulu ympäristöineen on suojeltu, joten peruskorjaustöissä ja lisärakennusten pystyttämisessä on otettava huomioon tietyt rajoitukset.

Kaupungin tilahallinnon selvittäjien ehdotus ruotsinkielisen päivähoidon ja koulutoiminnan käynnistämisestä tulevaisuudessa Hakunilan Hevoshaan koulun tiloissa ei ole mahdollinen vaihtoehto, koska Vantaan kaupunginvaltuusto päätti 18.11.2013, että koulurakennus puretaan ja koulun toiminta nykyisessä muodossaan lakkautetaan. Hevoshaan koulun alue suunnitellaan uudelleen, ja tämän arvioidaan tuovan kaupungille yhteensä 15 miljoonan euron säästöt ja myyntituotot lähitulevaisuudessa. Suunnitelma sisältyy suomenkielisen perusopetuksen rakennemuutokseen, joka on osa Vantaan kaupungin talouden tasapainottamis- ja velkaohjelmaa. Muuta ratkaisua tai tyhjiä tarkoituksenmukaisia tiloja ruotsinkieliselle päivähoidolle sekä koululle Suur-Hakunilan alueella ei ole tällä hetkellä saatavilla. Itä-Vantaata koskeva ratkaisu on sen vuoksi lykättävä tulevaisuuteen, ja suunnittelua jatketaan jatkoselvityksessä tarkemmilla laskelmilla joko koulujen ja päivähoidon yhteistyönä tai erikseen. Alla on tilahallinnon alustava kustannuslaskelma Västersundomin koulun yhteyteen perustettavasta koulu- ja päiväkotikeskuksesta.

KUSTANNUKSET

Koulurakennusten peruskorjaustarve :

Päärakennus v.1899 on historiallisesti suojeltu kohde, joka toimii opetustilana. Rakennus tarvitsee täydellisen peruskorjauksen (esim IV-tekniikka puuttuu)

1 250 000

Keittolarakennuksen (v.1953) peruskorjaus : tilojen käyttötarve ???

900 000

Voimistelusalirakennuksen (v.1990) peruskorjaus

800 000

Lisärakennuksen (v. 1999) tarvittavat korjaustyöt

250 000

Koulurakennusten peruskorjauskustannukset yhteensä (alv 0%)

3 200 000

Västersundomin koulun tontille 4-ryhmäinen päiväkotito

Paviljonkipäiväkotito + keittiön ja ruokasalin rakentaminen suurempana, huomioiden käyttäjinä koulun oppilaat ja opettajat

3 300 000

Paikalla rakennettu päiväkotito ; oma suunnittelu (konsultilla) ja urakoitsija työnä toteutus, maksaa n.10-15% enemmän kuin paviljonkipäiväkotito = **3 700 000 €**

Koulurakennusten peruskorjauksien ja päiväkodin kustannukset yhteensä (alv 0%) min. **6 500 000**

Kunnallistekniikka tontilla :

Tontilla oma kaivo, josta vesi otetaan suodatettuna ja puhdistettuna käyttöön. Veden laatussa on ollut ajoittaisia ongelmia.

Uuden 4-ryhmäisen päiväkodin rakentaminen aiheuttaa mahdollisesti kunnallisteknisiä muutoksia kustannuksineen.

HINTA ?

Kaupungin kunnallistekniikan liittymä on todettu olevan liian kaukana, jotta se olisi järkevää kustannuksellisesti toteuttaa sekä lisäksi siihen liittyy maanomistuksellisia ongelmia.

HINTA ?

Peruskorjauskustannusten lisäksi tulee siis ennakoimaton lisäkustannus kunnallistekniikan rakentamisesta.

Toiminnan kulut yhteensä n. 900 000 €/ v (9 milj. / 10v):

- x Västersundom 663 000 /v (toimintakulut 391 900 /v, vuokratulot n. 286 000 /v (2009), n. 7710 / oppilas
- x kuljetuskustannukset n. 15 500 /v.
- x Håkansböle 161 280 /v (2 r. 367,5 m2, vastike 2354 /kk + toiminnan kulut 8700 /kk)
- x Fyndet 60 624 /v

Korjauskulut Håkansböle:

- x korjauskustannukset n. 350 000

Edellä mainituissa toiminnan kuluissa saavutetaan säästöä mm. synergiaetujen, sijainnin ja toiminnallisuuden parantamisen takia siirrettäessä Västersundomin, Håkansbölen ja Fyndetin toiminta esim. Hevoshaan. Nämä toimintakulujen säästötiedot saadaan sivistä. Säästetään myös Västersundomin ja Håkansbölen korjauskulut. Lisäksi tulevat Västersundomin koulun potentiaaliset myyntitulot.

Helsingin pitäjän kirkonkylän alue

Ehdotus Länsi- ja Itä-Vantaan ruotsinkielisestä koulu- ja päiväkotikeskuksesta perustuu ajatukseen siitä, että ratkaisut toteutetaan kaupungin omilla tonteilla ja että samanaikaisesti muita yksiköitä lakkautetaan ja ostopalveluiden käyttöä päivähoidossa vähennetään. Keski-Vantaalla ajatus on jo toteutumassa Dickursbyn koulun ja päiväkodin käyttöönoton myötä vuonna 2014. Pelkät jokapäiväisen toiminnan synergiavaikutukset eivät riitä tekemään ratkaisusta mahdollista tilanteessa, jossa tasapainottamis- ja velkaohjelman vuoksi uusia projekteja on lähes mahdoton toteuttaa tiukan investointisuunnitelman puitteissa. Lisäksi koulu- ja päiväkotipaikkojen lukumäärä on tasapainossa koko Vantaan kysyntää ja tarjontaa ajatellen. Länsi- ja Itä-Vantaata sekä myös Tikkurilan aluetta Keski-Vantaalla koskeva ratkaisu perustuu toisin sanoen toiminnan kehittämiseen, joidenkin toimintojen vastaavaan lakkauttamiseen sekä synergiaetujen saamiseen. Yhtälön ratkaiseminen ei ole nykytilanteessa mahdollista Helsingin pitäjän kirkonkylän alueella. Koulu- ja päiväkotikeskuksen sisältävä ratkaisu olisi kyseisellä alueella mahdollinen ainoastaan siinä tapauksessa, että kaupunki investoisi uuteen koulu- ja päiväkotirakennukseen kauempana Aviapoliksen alueella, ja nykyinen Kyrkobyn koulu, joka on peruskorjattu ja laajennettu vuonna 2006, suljettaisiin. Ruotsinkielisiä päivähoitopaikkoja ei tällä hetkellä ole saatavilla Helsingin pitäjän kirkonkylän ja Aviapoliksen alueen välittömässä läheisyydessä, mutta uusien päivähoitoyksiköiden perustaminen alueelle edellyttäisi ruotsinkielisten päivähoitopaikkojen vähentämistä kaupungin muilla alueilla. Lähimmät päiväkodit ovat Keski- ja Pohjois-Vantaata palveleva Trollebo, jossa on neljä osastoa, sekä Keski-Vantaalla sijaitseva uusi Dickursbyn päiväkotikoti. Molemmat ovat suuria ja toimivia yksiköitä, joiden lakkauttaminen ei ole mahdollista eikä tarkoituksenmukaista.

Tästä huolimatta erilaisia ratkaisuja on selvitetty myös Helsingin pitäjän kirkonkylän ja Aviapoliksen alueella, ja edellä mainittujen lisäksi on monia muitakin syitä, joiden vuoksi ehdotusta koulu- ja päiväkotikeskuksesta tai päiväkotirakennuksesta ei nyt tehdä. Myös tämän alueen päivähoito- ja opetustoimintaa täytyy kuitenkin tulevaisuudessa kehittää samoin kuin Länsi- ja Itä-Vantaallakin.

Kyrkobyn koulua ympäröivä alue kuuluu suojattuun kulttuurihistorialliseen kokonaisuuteen, kuten koko Helsingin pitäjän kirkonkylän alue. Rakentamiselle on asetettu lukuisia rajoituksia, ja alue on suunniteltu sekä rakennettu kokonaisuutena. Myös tilapäisten ratkaisujen toteuttaminen on erittäin hankalaa. Kyrkobyn koulun pihalle ja koulun yhteyteen ei voida rakentaa lisää koulu- ja päiväkotitiloja. Koko Helsingin pitäjän kirkonkylän alueella on tällä hetkellä vain yksi tontti, joka ei ole käytössä. Tontti ja sillä olevat rakennukset ovat tällä hetkellä Vantaan kaupungin myyntitilalla. Tontilla on entinen Kirkonkylän päiväkotikoti, jossa oli kolme osastoa silloisten määräysten mukaisesti. Rakennuksen on väitetty olevan peruskorjauksen tarpeessa, ja ympäristöviranomaiset määräsivät sen toimintakieltoon jo ennen toiminnan lakkaamista. Peruskorjausasteeksi ilmoitettiin 94 %, kun kaupunki teki päätöksen tontin ja rakennusten myyntiin laittamisesta, ja remontin kustannusarvio oli 2,2 miljoonaa euroa. Koska kyseessä on kulttuurihistoriallinen alue, tontin rakentamista koskevat tietyt rajoitukset. Tontti on liian pieni koulurakennukselle, ja uuden koulurakennuksen pitäisi olla ainakin nykyistä Kyrkobyn koulua isompi, jotta se vastaisi käyttötarkoitustaan. Kuten aiemmin on todettu, Kyrkobyn koulu jouduttaisiin

samanaikaisesti sulkemaan. Kaupunki on investoinut Kyrkobyn koulun peruskorjaukseen ja laajentamiseen viimeksi vuonna 2006.

Peruskorjaus nykypäivän vaatimusten mukaista päiväkotitoimintaa varten tarkoittaisi sitä, että päiväkodissa olisi vain kaksi ryhmää erillisissä rakennuksissa. Tavoitteena on ollut muodostaa isompia ja toiminnallisesti tarkoituksenmukaisempia sekä kustannustehokkaampia yksiköitä niin koulu- kuin päivähoitotoiminnassakin, joko erikseen tai yhdessä, synergiaetujen saamiseksi ja vähemmän haavoittuvaisten yksiköiden perustamiseksi. Ratkaisu, jossa yhdessä päiväkodissa toimisi vain kaksi yksikköä, on tämän tavoitteen vastainen. Lisäksi hanke edellyttäisi investointeja, joiden vuoksi päiväkotitoimintaa jouduttaisiin lakkauttamaan muualla, mikä ei ole tällä hetkellä mahdollista. Uudisrakennuksena toteutettava päiväkotitoiminta, jossa olisi kaksi osastoa, maksaisi runsaat 2 miljoonaa euroa. Opetuslautakunnan ruotsinkielinen jaosto ilmaisi syksyllä 2013 toiveensa siitä, että kaupunki harkitsisi uudelleen päätöstään kyseisen tontin myynnistä ja että tontti otettaisiin pois kaupungin myyntilistalta ja varattaisiin tulevalle ruotsinkieliselle päiväkotitoiminnalle. Asia on tällä hetkellä (marraskuussa 2013) kaupungin päätöksentekoprosessissa.

Vuonna 2013 on selvitetty myös mahdollisuutta väliaikaisen parakin pystyttämisestä päiväkotitoimintaa varten Kyrkobyn koulun yhteyteen. Kuten aiemmin on mainittu, väliaikaista rakennuslupaa tällaista parakkia varten on mahdotonta saada, koska kyseessä on kulttuurihistoriallinen ympäristö. Tässä voidaan viitata Vehnätien päiväkotitoimintaan, joka paloi kesällä 2011. Lupaa vastaavanlaiselle väliaikaiselle parakille ei myönnetty edes 5 vuodeksi, vaikka kyseessä ei ole kulttuurihistoriallisesti merkittävä alue. Sitä paitsi helposti toteutettava parakkirakennus on vain tilapäisratkaisu, ja pysyvän investointiratkaisun olisi tällöin pakko olla tiedossa. Lasten huoltajia ei voida pitää jatkuvassa epävarmuudessa siitä, milloin nykyaikaiset vaatimukset täyttävä pysyvä ratkaisu on käytettävissä. Kaupungin tilahallinta pyysi tästä huolimatta selvityksen yhteydessä opetusviraston pyynnöstä Cramolta tarjouksen edullisimmasta parakkiratkaisusta, jotta asiasta saataisiin jonkinlainen kustannuslaskelma.

Ratkaisun kokonaiskustannukset olisivat > 227 000 euroa ensimmäiseltä vuodelta (jälkeenpäin tapahtuva purkaminen mukaan lukien), ja sen jälkeen vuokra olisi 92 400 euroa jokaiselta parakin käyttövuodelta. Lisäksi kaupunki vastaisi kokonaan itse sähkö-, viemäri-, piha- ja kaivutöistä yms. Kuten aiemmin on mainittu, rakennuslupaa ei erittäin todennäköisesti saataisi ja lisäksi uusi hanke edellyttäisi säästöjä muualla, mikä ei olisi tässä tapauksessa mahdollista.

Ruotsinkielisen päivähoidon tarve Helsingin pitäjän kirkonkylän ja Aviapoliksen alueella

Kuten edellä on mainittu, ruotsinkielistä päivähoitoa ei ole saatavilla Helsingin pitäjän kirkonkylän ja Aviapoliksen alueen välittömässä läheisyydessä, mutta hieman kauempana kylläkin. Aviapoliksen alueella asuvat 23 lasta käyvät ruotsinkielisessä kunnallisessa päivähoidossa muissa yksiköissä; lännessä päiväkotitoiminta Timotejssä Myyrmäessä ja idässä Fyndetissä, Lyckoslanténissa tai päiväkotitoiminta Lindassa. Muut alueen ruotsinkieliset lapset ovat kotihoidossa. Eri yhteyksissä on tuotu esille, että Aviapoliksen alueella asuu monia ruotsinkielisiä lapsia, jotka käyvät sen sijaan suomenkielisissä päiväkodeissa, koska ruotsinkielistä päivähoitoa ei ole saatavilla. Kysyttäessä asiaa alueen suomenkielisten päiväkotien johtajilta kävi ilmi, että neljä

ruotsinkielistä lasta kävi alueen suomenkielisissä päiväkodeissa (huhtikuun 2013 tilanteen mukaan). Näiden lasten rekisteröity äidinkieli oli siis ruotsi. Koko Vantaalla äidinkielenään ruotsia puhuvien lasten määrä suomenkielisessä päivähoidossa oli 10 lasta.

Jos lasketaan lapset, joiden toinen kotikieli on ruotsi ja jotka käyvät suomenkielisessä päivähoidossa Kivistö-Aviapoliksen alueella, tällaisia lapsia on yhteensä 17. Tässä tapauksessa kyse on perheiden omasta valinnasta, eikä voida tietää, olisivatko he valinneet ruotsinkielisen päiväkodin, jos alueella olisi ollut sellainen. Opetuslautakunnan ruotsinkielinen jaosto on saanut tiedon tilanteesta kokouksessaan 3.9.2013. Seuraavassa on vastaavat tiedot taulukkomuodossa.

Barn i svenskspråkig kommunal dagvård enligt boningsplats (storumråde)

Storumråde	4/ 2010	4/ 2013	Dagvårdsalternativ
Myrbacka	62	72	Timotej, Fyndet
Kivistö	25	18	Timotej, Fyndet
Aviapolis	22	23	Timotej, Fyndet, Lyckoslanten, Linda
Dickursby	30	53	Lyckoslanten, Fyndet, Linda
Björkby	37	35	Trollebo
Korso	37	45	Trollebo
Håkansböle	43	45	Håkansböle dh, Fyndet

Vantaan kaupunki, esityksen tekijä 2 19.11.2013

Barn med svenska som andra hemspråk i finskspråkig dagvård på KivA-området 8/2012 - familjens val

Daghem	området	antal barn
Husaaritie	Kivistö	0
Kannisto	Kivistö	0
Lipunkantaja	Kivistö	1
Seutula	Kivistö	2
Ollas	Övitsböle	0
Peltovuori	Övitsböle	1
Ylästö	Övitsböle	1
Illempiha	Herrgårdsforsen	0
Kartanonkoski	Herrgårdsforsen	1
Y.E.S	Herrgårdsforsen	2 (engelskspråkig)
Lystilä	Backas	2 (kvällsvård)
Riihipelto	Backas	4
Tammisto	Rosendal	3
Kivistö-Aviapolis sammanlagt		17 (omr. tot. 1981 barn)

Vantaan kaupunki, esityksen tekijä 2 19.11.2013

Antal barn enligt registrerat modersmål i
svenskspråkiga kommunala och köptjänstenheter
8/2012 (enhetsvis statistik 1 gg/år i augusti)

Enhet	FI	SV	ÖVR	TOT	FI %
Trollebo	13	31	2	46	28 %
Håkansböle	6	18	1	25	24 %
Timotej	20	36	1	57	35 %
Linda	10	16	-	26	38 %
Lyckoslanten	7	15	2	24	28 %
Fyndet, väst	1	20	2	23	0,4%
Fyndet, öst	6	9	-	15	40 %
Förskolans dagvård	12	45	2	59	20 %
VANDA	75	190	10	275	27 %

Vanda stad, esityksen tekijä

5

19.11.2013

Ruotsinkieliset päiväkotiryhmät suomenkielisessä päiväkodissa Kivistö-Aviapoliksen alueella

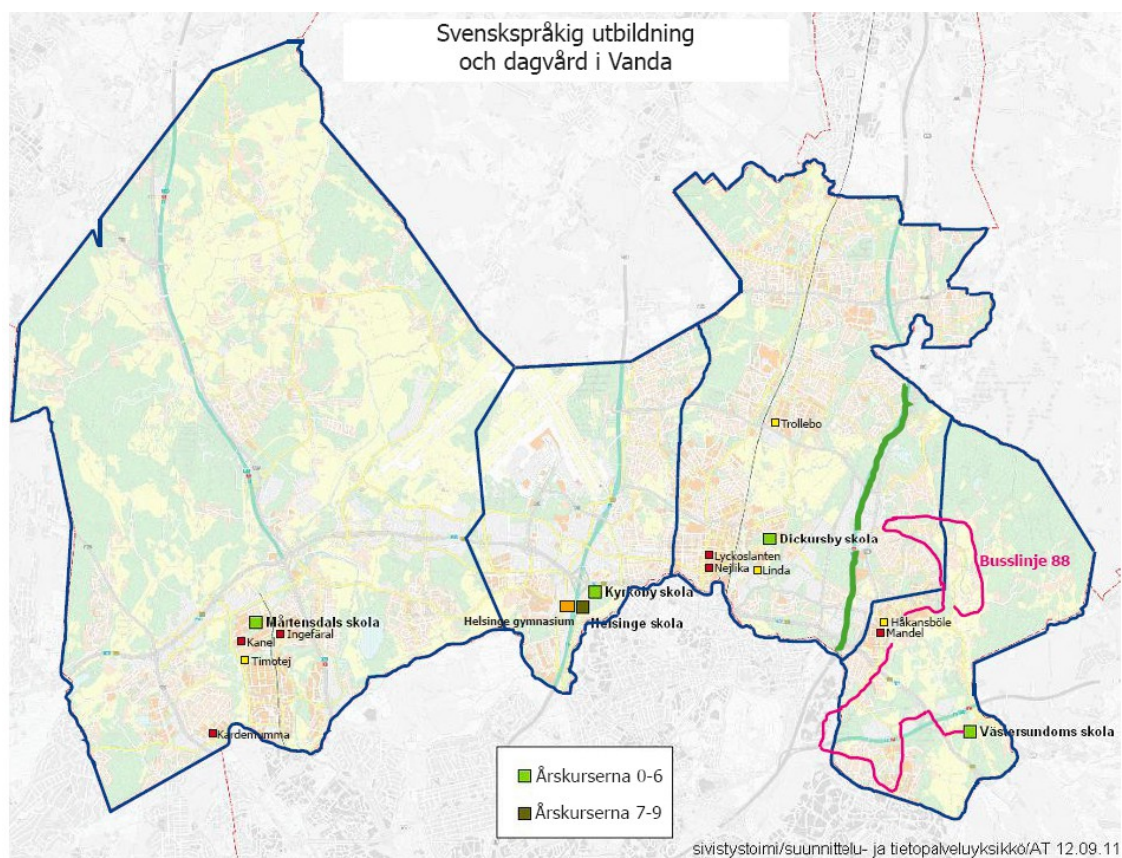
Vantaan kaupunginvaltuusto hyväksyi vuoden 2014 talousarvion ja toimintavuoden käsittelyn alla kirjelmän, jossa pyydettiin selvitystä mahdollisuudesta käynnistää ruotsinkielinen päiväkotitoiminta Kivistö-Aviapoliksen alueella. Mahdollisuudet ruotsinkielisen päiväkotitoiminnan perustamiselle sisältyvät jo palveluverkkoselvitykseen, ja lisäksi on kartoitettu valtuutettujen lisäkysymystä mahdollisuudesta perustaa ruotsinkielisiä ryhmiä suomenkielisiin päiväkoteihin. Suomenkielisten lapsien määrä Pakkalan ja Tammiston alueilla ei näytä pienenevän lähitulevaisuudessa, kun taas Ylästössä lasten määrä vaikuttaa pienenevän jonkin verran. Kivistön alueella kysyntä kasvaa sitä vastoin voimakkaasti. Kokonaistilanne onkin tällä hetkellä se, että suomenkielisen varhaiskasvatuksen tulosalueen mukaan aivan lähitulevaisuudessa ei ilmeisesti ole mahdollista perustaa ruotsinkielisiä päiväkotiryhmiä nykyisiin suomenkielisiin päiväkoteihin tilanpuutteen vuoksi.

Kuten edellä on todettu, päivähoidon ja opetustoiminnan kehittäminen Helsingin pitäjän kirkonkylän ja Kivistö-Aviapoliksen alueella, kuten Länsi- ja Itä-Vantaallakin, täytyy kuitenkin ottaa huomioon pitkän aikavälin suunnittelussa. Kivistössä järjestetään asuntomessut vuonna 2015, ja alueen ruotsinkielinen väestö todennäköisesti kasvaa alueen laajenemisen myötä, mikä lisää painetta ainakin Mårtensdalin koulussa. Yksi vaihtoehto on yhdistää Helsingin pitäjän kirkonkylän ja Kivistö-Aviapoliksen alueen tulevat tarpeet ja luoda yhteinen ratkaisu, joka täyttää uusien investointien edellytykset.

PÄÄTELMÄT

Perus- ja esiopetuksen oppilaaksiottoalueen muuttaminen

Ruotsinkielisen perusopetuksen oppilaaksiottoalueita muutetaan siten, että oppilaaksiottoalueiden määrä vähenee neljästä kolmeen, mikä ohjaa esikoulun ja koulun valintaa. Tavoitteena on maksimoida tilojen käyttö ja muodostaa pedagogisesti sekä taloudellisesti tarkoituksenmukaisia opetusryhmiä. Palveluja aiotaan jatkossakin tarjota Länsi-, Keski- ja Itä-Vantaalla. Vantaan kaikki nykyiset ruotsinkieliset koulut ovat täynnä oppilaita, ja niitä tarvitaan myös oppilasmäärän kasvun varalta ilman että sen vuoksi jouduttaisiin lähitulevaisuudessa investoimaan uusiin koulurakennuksiin. Vantaan kaupungin alue levittäytyy laajalle, ja jos jokin nykyisistä toimintayksiköistä lakkautettaisiin ilman samalla alueella sijaitsevia korvaavia tiloja, jo nykyisellään pitkät koulu- ja päivähoitomatkat pitenisivät kohtuuttomasti. Osalla oppilaista matka lähimpään kouluun on jo nyt 5–10 kilometriä. Periaatteena on pyrkiä perustamaan niin monta määräysten mukaan täytettyä ryhmää kuin mahdollista esi- ja peruskouluun ja tarvittaessa rinnakkaisluokkina vuosiluokille 7–9.

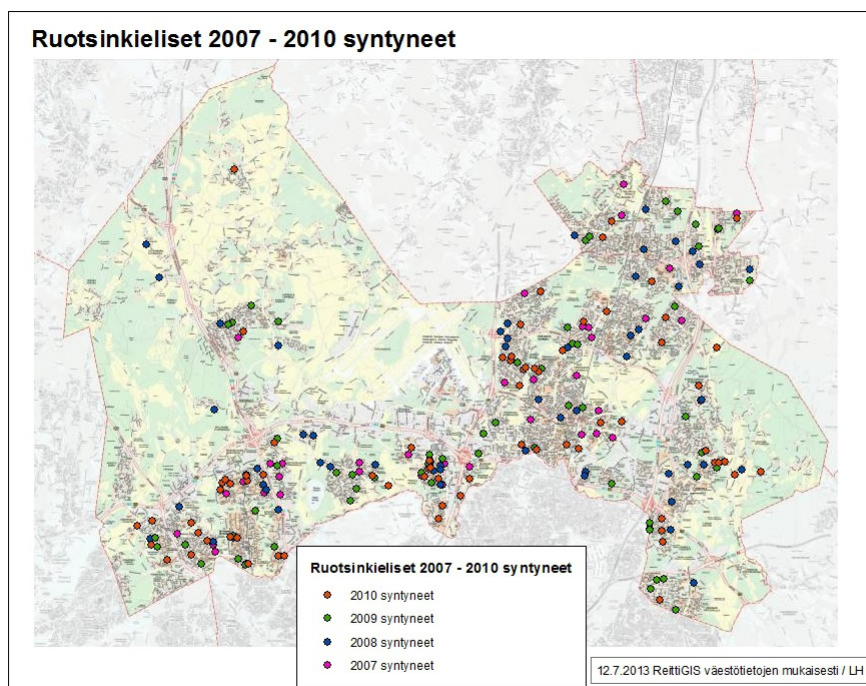

Oppilaaksiottoaluetta muutettaisiin siten, että Dickursbyn ja Kyrkobyn koulujen alueet yhdistettäisiin ja Dickursbyn sekä Västersundomin oppilaaksiottoalueiden raja siirrettäisiin hieman länнемmäksi Lahdenväylälle asti, poikkeuksena Vantaan koillisosa, jossa raja kulkisi ja Västersundomin oppilaaksiottoalue loppuisi Lahdenväylän ja Sipoon kunnan rajan kohtauspaikkaan. Jokivarsi ja Nikinmäki kuuluisivat siis edelleen Dickursbyn koulun oppilaaksiottoalueeseen. Näin Hakunilassa bussilinjan 88 varrella asuvat oppilaat voisivat kulkea samalla bussilla Västersundomin kouluun. Aiemmin linjaa käyttäneet oppilaat ovat joutuneet vaihtamaan bussia puolessa matkassa, ja osa on jatkanut matkaa Dickursbyn ja osa Västersundomin kouluun. Tämä myös tasaisi jonkin verran esikouluryhmien kokoa Västersundomin ja Dickursbyn koulujen välillä, jolloin riski liian suuresta esikouluikäisten lapsien määrästä Dickursbyn koulussa joskus tulevaisuudessa vähenisi. Lahdenväylä on

merkitty yllä olevaan karttaan vihreällä Dickursbyn ja Västersundomin koulujen oppilaaksiottoalueen rajaksi. Bussilinja 88 on merkitty karttaan punaisella.

Perinteisesti esikoululaiset ja oppilaat ovat liikkuneet Dickursbyn ja Kyrkobyn koulujen oppilaaksiottoalueiden välillä molempiin suuntiin, ja jo nykyisin monet oppilaat käyvät koulua eri alueella kuin missä asuvat. Kun kartasta katsotaan eri koulujen oppilaiden asuinalueita, voidaan nähdä, että Keski- ja Pohjois-Vantaalla on paljon lapsia. Seuraavan sivun kartasta näkyy, missä vuosina 2007–2010 syntyneet lapset asuvat, jolloin voidaan erottaa keskittymä nykyisen Dickursbyn koulun alueella sekä Dickursbyn ja Kyrkobyn koulujen nykyisen oppilaaksiottoalueen rajalla.

Lisäksi Dickursbyn koulun johtajaopettaja jää eläkkeelle keväällä 2014, joten olisi luontevaa hakea virkarehtoria molempia kouluja varten sen sijaan, että molemmissa kouluissa olisi omat johtajaopettajat.

Esikoulun ja perusopetuksen uudelleenjärjestely

Vaihtoehto a)

Koulujen yhteinen esikoulu sijaitsisi Dickursbyn koulussa, ja lapset, joiden lähikoulu on Kyrkobyn koulu, jatkaisivat Dickursbyn esikouluvuoden jälkeen koulunkäyntiään Kyrkobyn koulussa. Kaikki ne enintään 12 lasta, jotka voivat aloittaa koulunkäyntinsä Kyrkobyn koulussa, olisivat jo Dickursbyn koulussa samassa esikouluryhmässä, ja ryhmää opettaisi Kyrkobyn koulun nykyinen esikouluopettaja. Yhteinen rehtori vastaisi toiminnan koordinoimisesta sekä esikoulun ja alueen koulun oppilasvalinnasta. Tämän lisäksi esikoulun ja koulun yhdyshenkilönä toimisi esikouluopettaja, jolla olisi

Kyrkobyn koulun hyvä tuntemus. Kyrkobyn koulussa toimisi jatkossa toimipaikkapäällikkö, joka kuuluu johtoryhmään Dickursbyn ja Kyrkobyn koulujen yhteisen rehtorin kanssa, sekä erityisopettaja, joka koordinoi peruskorjatun Dickursbyn koulun pienryhmäopetusta. Näin oppilaille tarjottavia erilaisia tukimuotoja sekä oppilaiden pienryhmäopetukseen sijoittamista Dickursbyn koulussa koskevia päätöksiä voitaisiin koordinoida joustavammin ja luonnollisemmin koulujen välillä.

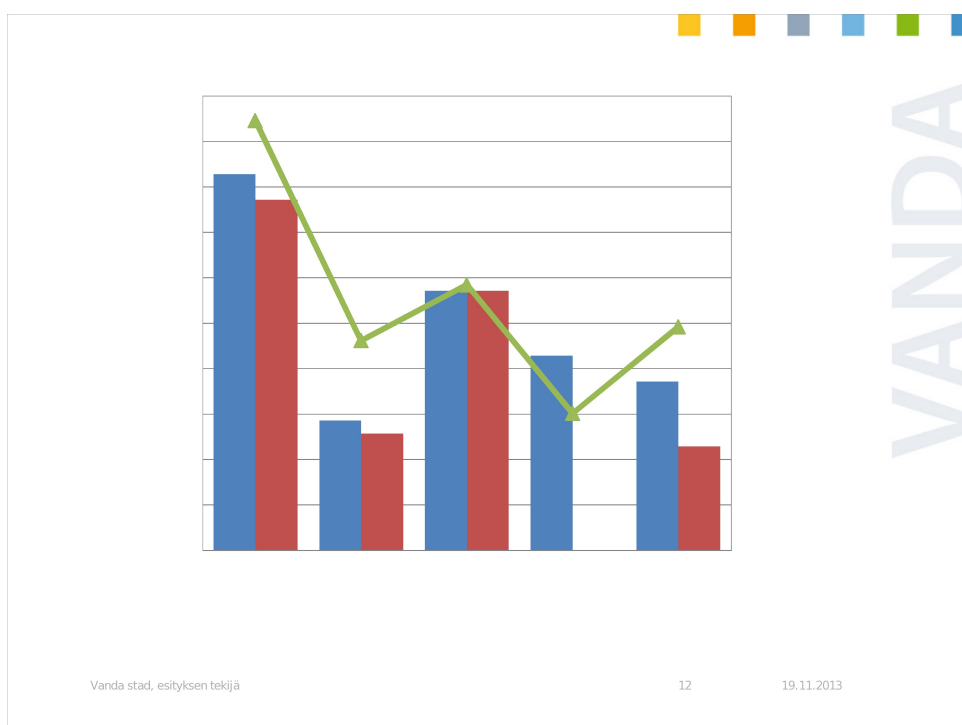
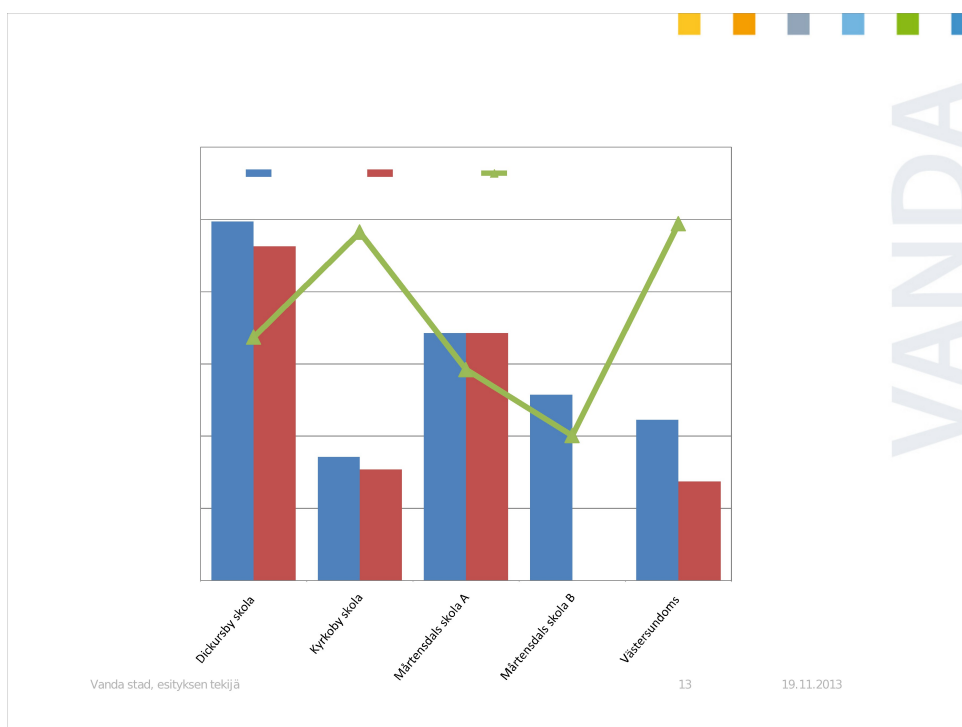
Tällä hetkellä voidaan sanoa, että ruotsinkielisistä esikoulupaikoista on ylikapasiteettia, koska neljässä yksikössä – toisin sanoen kaikissa neljässä koulussa – on monen vuoden ajan toiminut viisi tai kuusi esikouluryhmää. Esikoulussa ja täydentävässä päivähoitossa on viime vuosina ollut 65–89 lasta. Koska ruotsinkielisiä kouluja on vähän ja niiden välimatkat ovat pitkiä, tämä on osittain välttämätöntä, jottei esikoulumatka olisi kohtuuttoman pitkä, mutta sopivien ryhmien muodostaminen on silti välttämätöntä laadukkaan esikoulutoiminnan järjestämisen kokonaisnäkökulmasta sekä koko kunnan muun opetustoiminnan järjestämisen kannalta, kun käytettävissä olevat resurssit otetaan huomioon. Esikoulutoiminnan ylläpitäminen 5–6 ryhmässä, joissa on paikat 100–120 lapselle, ei ole mahdollista, jos esikoulupaikkojen tarve normaalisti on 70–90 esikoulupaikkaa. Vaikeutena on tietenkin ollut myös se, että nykyisillä oppilaaksiottoalueilla vuosiluokat ovat usein jakautuneet epätasaisesti koulujen välillä. Näin eri kouluissa on tarvittu lukuisia ryhmiä, joiden koko on voinut vaihdella paljonkin.

Esikouluryhmässä, jossa on opettaja ja lastenhoitaja, voi olla enintään 20 lasta. Jos jonakin vuonna esikoululaisia on esimerkiksi 70 jaettuna kuuteen ryhmään, yhdessä ryhmässä on keskimäärin vain 11,5 lasta. Jos esikoululaisia on jonakin vuonna vain 80, tällöinkin kuhunkin ryhmään tulee vain 13 lasta. Jos esikouluopetusta tarjotaan viidessä ryhmässä, 70 lapsella kunkin ryhmän kooksi tulee 14 lasta ja 80 lapsella 16 lasta, ja tämäkään ei ole vielä erityisen iso ryhmä verrattuna muiden kuntien esiopetustoimintaan.

Jotta esikouluryhmien määrää voitaisiin vähentää, toimintaa täytyy järjestää niissä toimipisteissä, joissa voidaan joustavasti muodostaa yksi tai kaksi rinnakkaista ryhmää paikkaa vuosittain hakeneiden lasten kokonaismäärän mukaisesti. Palveluita voidaan myös jatkossa tarjota Länsi-, Keski- ja Itä-Vantaalla huolimatta siitä, että esiopetusta tarjoavien koulujen määrää vähennetään neljästä kolmeen ja esikouluryhmiä kuudesta viiteen tai jopa neljään ryhmään niinä vuosina, joina esikoululaisia on erityisen vähän. Kokonaispaikkamäärän tulee kuitenkin aina vastata tarvetta, eli jos jatkossa on yksi ryhmä vähemmän, muiden yksiköiden tulee pystyä ottamaan lisää lapsia nykyisiin ryhmiin ja tilojen tulee olla riittävät.

Keski-Vantaalla toimintaa voitaisiin keskittää Dickursbyn koulu- ja päivähoitokeskukseen, jossa tiloihin nähden esiopetusta voidaan järjestää kahdessa rinnakkaisryhmässä. Myös Mårtensdalin koulussa lapsimäärä on ollut niin suuri, että viime vuosina ryhmiä on ollut kaksi. Koulusta on myös pisimmät etäisyydet muihin kouluihin. Västersundomin koulussa esikouluryhmää voidaan myös kasvattaa 10–12 lapsesta aina 20 lapseen, kun taas Kyrkobyn koulussa esiopetusta ja siihen kuuluvaa täydentävää päivähoitoa voidaan järjestää enintään 12 lapselle. Esikoulutoiminnan lakkauttaminen Kyrkobyn koulussa olisi tässä tilanteessa tarkoituksenmukaisinta siitä syystä, ettei koulu pysty vastaanottamaan enempää esikoululaisia, jos esikoulutoiminta

lakkautettaisiin jossakin toisessa koulussa. Jos Kyrkobyn koulussa ei enää jatkossa toimi esikoulua ja Dickursbyn esikouluryhmien lapsimäärä nousee yli 40:n, Västersundomin esikouluryhmään voidaan ottaa joitakin lapsia lisää, koska tilaa on enintään 20 lapselle. Jos sen sijaan Västersundomin esikouluryhmä lakkautetaan ja Dickursbyn esikouluun tulee yli 40 lasta, Kyrkobyn esikoulu ei voi ottaa vastaan lisää lapsia, koska sinne mahtuu vain 12 lasta. Näin pienten yksiköiden ylläpito on kalliimpaa ja henkilöstön hyödyntämismahdollisuudet epävarmempia kuin isompien yksiköiden. Henkilökunnan rekrytointi on ollut viime vuosina ongelmallista, ja pientä yksikköä varten tarvitaan lakisääteisen henkilöstömitoituksen täyttämiseksi osiaikaisia työsuhteita, jotka eivät houkuttele työntekijöitä.

Yllä olevissa kaavioissa on kuvattu esiopetuksen ja täydentävän päivähoidon tyypillisiä henkilöstökuluja viime vuosina. Henkilöstökulut ovat lapsimäärään nähden merkittävästi suuremmat pienissä yksiköissä ja tilanteessa, jossa koko kaupungissa toimii kuusi esikouluryhmää.

Järjestelyssä, jossa Keski-Vantaan esiopetus keskitettäisiin Dickursbyn kouluun ja päiväkotiin, Dickursbyhyn muuttaisi vakinainen henkilökunta, joka tulisi Seurelta määrääjäksi palkattujen ja vuokrattujen työntekijöiden tilalle. Näiden kolmen henkilöresurssin henkilöstökulut ovat 95 000 euroa vuodessa. Vantaan kaupungin talouden tasapainottamis- ja velkaohjelma edellyttää, ettei vakinaista henkilöstöä irtisanota eikä lomauteta. Ruotsinkielisellä tulosalueella on viisi vakinaista esikouluopettajaa, jotka ovat tehneet opetustyötä peruskoulussa, mikäli opetusvelvollisuus ei ole esiopetuksen piirissä täyttynyt. Näin olisi myös jatkossa, ja toimintaa voitaisiin tehostaa siten, ettei määräraikaista henkilökuntaa enää palkataisi. Myös täydentävän päiväkodin vakinainen henkilökunta muuttaisi Dickursbyhyn. Siirto koskisi kahta vakinaista työntekijää.

Järjestelystä olisi myös se etu, että Kyrkobyn koulusta vapautuvia esiopetustiloja voitaisiin käyttää koulun perusopetuksessa opetusryhmien jakamiseen ja erilaisia tukitoimia tarvitsevien oppilaiden opetukseen, mikä ei ole tähän mennessä ollut aina mahdollista. Ihannetapauksessa Kyrkobyn kouluun voitaisiin tulevaisuudessa hyväksyä 1. vuosiluokalle mahdollisuuksien mukaan 12 oppilasta vuosittain, jolloin vuosiluokkien 1–2, 3–4 ja 5–6 yhdistetyillä luokilla olisi tasan 24 oppilasta kullakin. Tällöin enintään 12 Helsingin pitäjän kirkonkylän alueella asuvaa lasta kävisi jatkossa esikoulunsa Dickursbyssä. Jatkossa näille lapsille pyritäisiin, huoltajien niin toivoessa, tarjoamaan jo päiväkotiiässä päivähoitopaikka Dickursbyn päiväkodista, jotta lapset eivät joutuisi siirtymään paikasta toiseen liian monta kertaa päivähoidosta ja esikoulusta kouluun vievällä oppipolulla.

Vaihtoehto b)

Jos esikoulutoimintaa ei siirretä Kyrkobyn koulusta Dickursbyn kouluun, täytyisi sen sijaan esikoululaisia siirtää Dickursbyn koulusta Kyrkobyn kouluun, jotta saataisiin tarkoituksenmukaiset samankokoiset ryhmät ja toimintaa voitaisiin tehostaa. Tällöin Kyrkobyn koulun esikouluryhmässä olisi 20 lasta, ja yhdistettyjen ryhmien periaatteesta jouduttaisiin luopumaan, koska yhdistettyä 40 oppilaan luokkaa ei voida muodostaa. Kyrkobyn koulussa on ainoastaan kolme luokkahuonetta, ja tällöin vuosiluokat 3–6 jouduttaisiin siirtämään Dickursbyn kouluun, jossa siirryttäisiin yhä useammin muodostamaan yhdistettyjä luokkia, jos tähän ratkaisuun päädytään. Siirtyminen tapahtuisi asteittain ja sopeuttaminen tasapainottamis- ja velkaohjelmaan tapahtuisi siten, että yksi Kyrkobyn koulun luokanopettajista siirtyisi Dickursbyn kouluun määräraikaiseksi palkatun henkilön tilalle. Tämä toisi esikoulun kanssa noin 130 000 euron yhteenlasketut säästöt. Myös tässä mallissa Kyrkobyn koulu ja Dickursbyn koulu muodostaisivat yhteisen yksikön, jolla on yhteinen rehtori. Jotkut nykyisin Tikkurilan alueella asuvat oppilaat kävisivät ensin esikoulun sekä 1–2 luokkaa Kyrkobyssä, josta he sitten siirtyisivät takaisin Dickursbyn kouluun. Tämä

koskisi 8–10 oppilasta niiden 10–12 Helsingin pitäjän kirkonkylässä asuvan oppilaan lisäksi, jotka tavallisesti hakevat esikoulupaikkaa Kyrkobyn koulusta. Esikoulusta ei aiheudu koulukuljetuskustannuksia, koska noin 90 % esikoululaisista tarvitsee myös täydentävää päivähoitoa, eivätkä he siten ole oikeutettuja koulukuljetukseen. Vuosiluokilla 1–2 näistä lapsista saattaa kuitenkin aiheutua koulukuljetuskustannuksia. Koulukuljetuskustannuksia tulisi myös niistä vuosiluokkaa 3–6 käyvistä oppilaista, jotka kuljetetaan Helsingin pitäjän kirkonkylästä Dickursbyn kouluun. Kyseeseen voi tulla 20–30 koulukuljetukseen oikeutettua lasta, jolloin arvioidut kustannukset olisivat vajaat 10 000 euro vuodessa. Kokonaissäästöt olisivat tällöin vain reilut 100 000 euroa vuodessa.

Vaihtoehto c)

Kolmantena vaihtoehtona olisi, että Kyrkobyn ja Dickursbyn koulut muodostaisivat edelleen yhteisen yksikön ja että molempien alueiden kaikki viides- ja kuudesluokkalaiset kävisivät jatkossa Kyrkobyn koulussa. Määrätyssä kehitysvaiheessa olevat lapset saisivat käydä koulua ikäistensä kanssa 3–4 opetusryhmässä Kyrkobyn koulussa välietappina kohti 7.–9. vuosiluokkia samalla alueella sijaitsevassa Helsingin skolassa. Yhteistyö Helsingin skolan kanssa jatkuisi kuten tähänkin asti, eli yhteinen henkilökunta, liikunta- ja veistotilat jne. Oppilaiden opettamiseen tarvittaisiin kolme luokanopettajaa ja ehkä yksi tuntiopettaja. Esiopetuksen optimoinnin ohella tässä mallissa myös yksi Dickursbyn kouluun määrääjäksi palkattu opettaja jäisi pois, kun vuosiluokkia yhdistettäisiin. Säästöt olisivat noin 130 000 euroa vuodessa. Koulukuljetukset lisääntyisivät todennäköisesti tässäkin mallissa, sillä siirtoja Kyrkobystä Dickursbyhyn olisi vuosiluokilla 1–4 ja uudelleen toiseen suuntaan vuosiluokilla 5–6. Kokonaissäästöt olisivat tällöin vain noin 100 000 euroa.

Hem och skola -vanhempainyhdistys Helsingin Kyrkoby lågstadium rf:n yksityisen päivähoitotuottajan asemaa koskevassa anomuksessa

Opetusvirasto lähetti joulukuussa 2012 kaikille ruotsinkielisille huoltajille, Hem och Skola -yhdistyksille, koulujen johtokunnille sekä päiväkotien vanhempainyhdistyksille lausuntopyynnön ruotsinkielisen tulosalueen palveluverkkoselvityksestä sekä Vantaan kaupungin talouden tasapainottamis- ja velkaohjelman 2013–2016 toteuttamisesta tulosalueella.

Helsingin pitäjän kirkonkylän ruotsinkielisen ala-asteen Hem och Skola -yhdistys jätti tämän jälkeen lausunnon, jossa se toivoi voivansa aloittaa toiminnan yksityisenä päivähoitopalveluiden tuottajana, jotta esikouluopetuksen ja täydentävän päivähoiton järjestäminen voitaisiin turvata Kyrkobyn koulussa myös tulevaisuudessa. Opetuslautakunnan ruotsinkielinen jaosto käsitteli asiaa useissa kokouksissaan keväällä 2013 ja päätti kokouksessaan 9.4.2013, esityslistan kohdassa 4, ottaa uudelleen kantaa asiaan, kun ruotsinkielisen tulosalueen palveluverkkoselvitys on kokonaisuudessaan valmis joulukuussa 2013 kaupunginhallituksen päätöksen mukaisesti.

Yhdistys esitteli kaksi vaihtoehtoista ehdotusta, jotka koskivat kaupungin kanssa tehtävää yhteistyötä henkilömitoituksessa, mikäli yksityinen päivähoito käynnistettäisiin tulevaisuudessa Hem och Skola -yhdistyksen vetämänä. Yhdistyksen omien laskelmien mukaan järjestely toisi kaupungille 39 000 euron säästöt ensimmäisen vaihtoehdon mukaisesti ja 29 500 euron säästöt toisen vaihtoehdon mukaisesti. Kuten selvityksestä ja ruotsinkielisen jaoston käsittelyssä kävi ilmi, ehdotus sisälsi kuitenkin virhelaskelman, joka koski lasten yksityisen hoidon tukea ja esiopetuksen koulukuljetusoikeutta. Näin kaupungin säästöt pienenevät ensimmäisessä ratkaisumallissa 29 700 euroon ja toisessa 26 500 euroon. Jos huomioon otetaan pelkästään taloudelliset vaikutukset, yksityisen päivähoidontuottajan mallissa kaupungille koituvat säästöt jäävät melko pieniksi verrattuna tilanteeseen, jossa esikoulu ja täydentävä päivähoito siirrettäisiin Dickursbyn kouluun, jolloin säästöt olisivat 95 000 euroa.

Kuten selvityksestä ruotsinkieliselle jaostolle käy ilmi, vuonna 2013 toteutettiin palveluverkkoselvitys, joka antaa kokonaiskuvan tilanteesta ja siitä, voidaanko toiminta sopeuttaa käytettävissä olevien varojen muutokseen muulla tavoin kuin tekemällä muutoksia Kyrkobyn koulun esiopetukseen. Koska palveluverkkoselvitys on nyt saatavilla ja muut mahdolliset toimenpiteet toiminnan sopeuttamiseksi Vantaan kaupungin talouden tasapainottamis- ja velkaohjelman mukaisesti on käyty läpi koko kunnan alueen kattavasta kokonaisnäkökulmasta, on pakko todeta, ettei Kyrkobyn koulun esikoulutoimintaa voida säilyttää nykyisessä muodossaan ja että päivähoitotoiminnan järjestäminen yksityisesti Kyrkobyn koulussa jätetyn esityksen mukaisesti ei tuo riittäviä säästöjä verrattuna säästöihin, jotka saataisiin siirtämällä kyseinen toiminta Dickursbyn kouluun.

Vaikutusten arviointi: uudelleenjärjestelyjen ja velkaohjelman toimeenpanon kielteiset vaikutukset

Velkaohjelman toimenpiteet vaikuttavat toimintaan eri tavoin. Isommat opetusryhmät ja materiaalikustannusten niukkuus vaikuttavat opetuksen laatuun. Yleis- ja erityisopetuksen tuntimäärä pienenee. Säästöjä olisi parempi hakea kiinteistöistä eikä opetuksesta ja henkilöstökuluista, toisin sanoen hoito- ja opetushenkilökunnasta, joka opettaa lapsia ja oppilaita sekä huolehtii heistä. Tällöin toiminnan laatu ei kärsi yhtä paljon. Ruotsinkielisellä tulosalueella koulu- ja päivähoitoverkko on kuitenkin niin harva, ettei yksiköitä voida lakkauttaa ilman, että koulu- ja päivähoitomatkat muuttuvat kohtuuttoman pitkiksi lasten, oppilaiden ja huoltajien kannalta. Siksi tavoitteena on ollut sopeuttaa toimintaa uudelleenjärjestelyillä nk. juustohöylämenetelmällä tehtyjen sopeutusten ohella silloin, kun se on ollut mahdollista. Vaihtoehdossa a, jossa esiopetus on järjestetty uudelleen, tavoitteena on järjestää toiminta siten, että muutokset vaikuttavat niin harvoin lapsiin kuin mahdollista ja mahdollisimman vähän aikaa. Kaksi muuta vaihtoehtoa (b ja c), joissa uudelleenjärjestely tehdään Kyrkobyn ja Dickursbyn koulujen sekä oppilaaksiottoalueiden yhdistämisen kautta, koulumatkojen ja matka-aikojen piteneminen vaikuttavat paljon suurempaan lapsimäärään useampien vuosien ajan.

Vaihtoehdossa a muutos ei koske Kyrkobyn koulun nykyisiä esikoululaisia, eikä tuleville esikoululaisille ole vielä osoitettu paikkaa mistään koulusta, joten vaihtoehto ei tavallaan tuo mitään muutoksia heidänkään osaltaan. Jos Kyrkobyn koulun nykyisillä oppilailla on sisaruksia, perheet asuvat koulun ympäristössä ja sisarukset aloittavat pian esikoulun, tämä tuo mukanaan sen muutoksen, että kyseisten perheiden lapset käyvät koulua eri osoitteissa. Kaksi muuta mallia (b ja c) tuovat mukanaan muutoksia huomattavasti useammalle lapselle ja heidän huoltajilleen, jos lapset ovat jo aloittaneet Kyrkobyn koulussa ja he joutuvat vaihtamaan koulua 2. vuosiluokan jälkeen.

Jokainen muutos kaikissa malleissa johtaa joka tapauksessa alueen palvelujen huononemiseen. Huoltajien kuljetus- ja saattamismatkat esikouluun pitenevät, ja ajallisesti perheiden arjen hoitaminen ja koordinoiminen hankaloituu. Osalla huoltajista saattaa olla eri-ikäisiä lapsia, jotka käyvät kahta eri koulua eri osoitteissa. Nuoremmat esikoulunsa aloittavat sisarukset saattavat tuntea olonsa turvattomaksi, jos vanhemmat sisarukset eivät ole esikouluaikana samassa koulussa. Huoltajille lapsen kyyditys aamuisin ja iltaisin saattaa merkitä työpäivien pitenemistä, sillä kyyditys vaikuttaa työaikaan. Palvelujen huononemiseen johtavat toimenpiteet saattavat aiheuttaa sen, että kaupunkia pidetään vähemmän houkuttelevana asuinpaikkana lapsiperheille, ja tämä saattaa vaikuttaa muuttohalukkuuteen tai vaihtoehtoisesti kaupunki voi menettää veronmaksajia näiden muuttaessa kaupungista pois.

Toimenpideohjelman toteuttaminen

Kuten edellä on mainittu, ruotsinkielinen tulosalue on jo toteuttanut osan Vantaan kaupungin vuoden 2013 talouden tasapainottamis- ja velkaohjelman sopeuttamistoimenpiteistä ja saavuttanut kaupunginvaltuuston sille määrittämän vaatimuksen noin 210 000 euron säästöistä.

Tämän lisäksi päivähoidon vuosina 2014–2016 käyttämien ostopalvelujen osuus vähenee, joten päivähoidon järjestämiseen tarvittava rahoitus pienenee noin 130 000 eurolla.

Esiopetuksen ja koulujen uudelleenjärjestelyt vaihtoehtojen a, b ja C mukaisesti tuovat 95 000–120 000 euron säästöt sen mukaan, mihin vaihtoehtoon päädytään.

Lisäksi koko tulosalueella toimintoja sopeutetaan juustohöylämenetelmällä, jolla kustannuksia on tarkoitus korjata alaspäin 100 000–120 000 eurolla vuonna 2013 jo säästettyjen 210 000 euron lisäksi.

Opetuslautakunnan ruotsinkielinen jaosto käsittelee asiaa kokouksessaan 9.12.2013, ja sen täytyy tehdä hyvissä ajoin päätös eri toimenpiteistä, jotta uudelleenjärjestelyt voidaan toteuttaa ennen syksyä 2014. Koulujen ja päivähoidon toimintavuodet eivät vastaa kalenterivuotia, ja jotta uudelleenjärjestelyt olisivat tehokkaita, muutokset täytyy tehdä lukuvuodesta 2014–2015 alkaen. Myös lasten huoltajille on ilmoitettava ennen esikouluun ja kouluun ottamista tammikuussa 2014, missä palvelu järjestetään jatkossa.

Lausuntopyyntö

Hem och Skola -yhdistyksiä, vanhempainyhdistyksiä, huoltajia sekä henkilöstöä ja sen edustajia pyydetään toimittamaan toimenpide-ehdotuksen ja palveluverkkomuutosten luonnosta koskevat lausuntonsa ja mielipiteensä joko sähköpostitse osoitteeseen berndt-johan.lindstrom@vantaa.fi tai kirjeitse osoitteeseen Vantaan kaupunki, Opetusvirasto, Berndt-Johan Lindström, Asematie 6 A, 01300 Vantaa, maanantaihin 2.12.2013 klo 16.00 mennessä.

Ystävällisin terveisin

Berndt-Johan Lindström

johtaja
Ruotsinkielinen tulosalue
Vantaan kaupunki